

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za izposojnino celoletno K 400—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za izposojnino 10—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostopna petlitrsna (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 8—
Pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglaš 50/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hras.
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 349 za oglaš,
avstr. in češko 24.787, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7583.

Veličasten shod S. L. S. v Mariboru.

Maribor, 28. avg.

Velika dvorana in galerije Götzove pi-
covarne je bila danes dopoldne do zadnje-
ga napolnjena zborovalcev shoda, katere-
ga je sklicala SKZ ozir. SLS. Zborovanje
je otvoril član izvršilnega odbora SLS dr.
Leskovar s kratkim nagovorom. Predlagal
je za predsednika zborovanja posl. Piška,
za podpredsednika pa župana Flukerja ter
Medveda. Po soglasno sprejetem predlogu
prevzame posl. Pišek predsedstvo ter pre-
ide po iskrenem pozdravnem nagovoru na
dnevni red.

Kot prvi govornik, vsestransko odu-
ševljeno pozdravljen nastopi vodja stran-
ke, minister n. r.

Dr. Anton Korošec:

Krščanska kultura in ljubezen zahte-
va, da se ob tej priliki in uri spominjamo
smrti kralja Petra I s trikratnimi Slava-
klici.

Nato izvaja svoj opetovano z burnim
odobravanjem prekinjeni govor (o naši no-
tranji politiki), katerega priobčujemo v
glavnih potezih:

Stojimo pod utisom letošnje suše. Vla-
da bo morala vse storiti, da naše ljudstvo
ne bo trpelo pomanjkanja preko zime in
spomladi.

Visoki davki.

Naši ljudje so zadnji 2 leti jemali iz
denarnih zavodov še svoj med vojno pri-
hranjeni kapital. Zdaj pa vidimo, da sta
naš kmet in obrtnik primorana jemati na
posodo, da plačujeta davke. To je znak, da
je naša narodna gospodarska politika ne-
zdrava. Vlada mora znižati davke, ker jih
ljudstvo ne more plačevati. To bodo naši
poslanci ob prvi priliki tudi zahtevali.

Vlada in kapital.

Kljub temu, da so naše državne meje
v glavnem že urejene, ne moremo dobiti
nikjer posojila. Zakaj boleha naša gos-
podarska politika? Ker ona podpira le ka-
pital, ker meje odpirajo in zapirajo, kadar
in kakor žele to in zahtevajo kapitalisti-
bankirji, ker se vlada ozira le na bogata-
še in gre s to svojo naklonjenostjo tako
daleč, da je bogatašem dala celo uvoz na
luksus blago na prosto. Finančni minister
ravno zdaj sklicuje v svrhu posveta o as-
naciji valute — samo bankirje.

Vem, zakaj nimamo tudi zunaj prave-
ga zaupanja: ker se naša zunanja politika
slabo vodi a tudi naša notranja politika ni
taka, da bi zadovoljila naše ljudstvo.

Tudi ustava je sokriva,

ker ni dala, kar so želeli Slovenci in Hr-
vati — samostojnost. Mi hočemo, da se nas
ne vodi na vrvi, da se da i Hrvatim i
v Bosni i Hercegovini gotova samostojna
zakonodaja in samouprava v okviru dr-
žavnih interesov. (Splošno burno odobra-
vanje). Kaj zahtevamo? Zahtevamo zdru-
ženja naroda, ki si želi svoje samostojno-
sti. Nobena sila nas ne more vezati, da ne
bi hrepeli po svoji svobodi v svoji drža-
vi. Mi zahtevamo, da se spoštuje ime Slo-
vencev in Hrvatov kakor to zasluži po svoji
zgodovini in kulturi. Mi hočemo iti naprej
v svoji lastni sposobnosti. (Odobravanje).
Mi si ne bomo nikdar dali izravnati te že-
lje po svobodi ne po orožnikih, ne po je-
čah. (Viharno odobravanje.)

Nikomur se ni treba bati, ako ima-
mo svojo svobodo, da bodo naše misli
uhajale preko naše meje. Ne, nikakor ne!
Še zvestejši se bomo izkazali v svoji sa-
mostojnosti v okviru te naše države. (Vi-
harno odobravanje.)

Naš čas prihaja.

Čujem očitjanje, da bi se dosežanja
nezdrava politika predrugačila, ako pride-
jo drugi ljudje, druge stranke na državno
krmilo. In očitja se nam, da se prenalja
brigamo, da bi prišli v vlado. Naša stranka
nima nobenega poželjenja priti zdaj v vla-
do. Ni še prišel naš čas, da pristopimo v
vlado, ker bi imeli enega ali dva svoja mi-
nistra, ki napram številu premoči ne po-
da v njej rastemo, mi hočemo rasti, da ko
da v njej rastemo, Mi hočemo rasti, da ko
prevzamemo vlado, imamo vajeti popolno-

ma v svojih rokah tako kot bomo hoteli
mi in ne drugi. (Odobravanje.)

Zadružna organizacija, boj kapitalizmu.

Ponesrečil se je komunizem v Rusiji,
ponesrečila se je vsa akcija soc. demokra-
cije. Torej mora biti ena stranka, ki okoli
svoje zastave zbere vse, kar trpi vsled ka-
pitalizma. Zato hoče naša stranka vse svo-
je sile posvetiti, da zbere pod se vsled se-
danjih razmer trpeče ljudske sloje. Kmet-
je! Vi niste svoji gospodarji, sužnji ste
kapitalizma in taki ostanete, dokler se ga
ne osvobodite, treba, da vse kar kupujete
in prodajate, kupujete in prodajate le po
svoji organizaciji, zadružni organizaciji.
Tudi izmed delavskega stanu ne sme ni-
hče podpirati bank. Grešijo tudi naše po-
sojilnice, ki radi ugodnejših obresti s svo-
jimi zalogami podpirajo banke — to zlato
tele modernega časa. Nikdar ni bila moč
kapitalizma med Slovenci in Hrvati tako
silna kot zdaj, ko so se banke pričele ve-
zati med seboj. Imamo polno templov zla-
tih malikov. Ni hče, ki pošteno misli, ne
sme iti tja, ter moliti pred temi maliki!

Obrtniki

so najbolj pošteno in dobro živeli, ko so
bili pod okriljem krščanskih strank, ki kot
nobena druga vidi v vsakem človeku iz
svojega višjega stališča svojega brata, ka-
tere ga ne pozna samo takrat, kadar ga po-
trebuje.

Našemu delavstvu.

Očita se nam, da skrbimo samo za
kmeta. Res je, brigamo se mnogo za kme-
ta. Toda mi smo stranka za vse sloje, mi
smo prelomili buržuazijske predsodke, mi
smo šli naprej za enakopravnost vseh
slojev in mi hočemo delavstvo izviti iz rok
kapitalizma, mi hočemo dvigniti delavca k
jednakopravnosti z drugimi sloji v svrhu
sodelovanja pri vseh produktivskih pano-
gah, mi nečemo, da bi delavec še dalje
ostal suženj kapitalizma. Imamo svoje gre-
le, toda pred kapitalizmom so naše roke
čiste, šli bomo v boj za delavstvo, vi pa
idite in združite se v strokovnih organiza-
cijah! (Živahno odobravanje.)

Mednarodna zveza.

Ljenu in Trocki nista mogla delav-
stvu priboriti zmage. Naša zastava se mora
pomakniti višje. Naša stranka se hoče še
to leto pogajati za ustanovitev mednarodne
zveze za osvoboditev kmeta, obrtnika in
delavca. Poskusili bomo najprej zvezo z
Čehi in Poljaki. Program te zveze: 1. Mir,
razoroženje. Spori med državami naj se iz-
ravnavajo brez orožja; 2. potrebno preobra-
zenje Evrope v krščanskem smislu, zahteva
krščanske vzgoje v šoli in v vsem javnem
življenju; 3. Zveza krščanskih strank v
svrhu osvobodjenja kmeta, obrtnika in de-
lavca iz rok kapitalizma.

Nesrečna zunanja politika.

Mi moramo zahtevati od naše vlade
smotrenejšo vnanjo politiko, zlasti napram
našim sosedom. Beneška zastava je, da
smo glede prijateljskih zvez z našimi so-
sesti tako daleč kakor smo. Vem, da bom
napaden, ker vam to odkrito govorim. Mi
smo vse storili, da pridobimo dobrih so-
sedov. — Ko govornik omenja, da je naša
vlada odklonila madžarsko in bolgarsko
deputacijo h kraljevemu pogrebu, so po
dvorani zaorili fuj in sramota-klici. Ako
torej mi delamo, da se na zunaj ohrani
mir, smo boljši državljani kot oni, ki spravl-
ljajo državo s svojo politiko vsak dan v ne-
varnost. (Odobravanje.)

Ruskim bratom na pomoč!

Prosim naše škofo v Sloveniji in na
Hrvatskem, da ker pravoslavno ministr-
stvo v tem oziru nič ne ukrene, pokažemo
mi, da spričo lakote v Rusiji pomagamo mi
našim pravoslavnim bratom Rusom. (Odo-
bravanje.)

Boj za našo šolo.

Govornik navaja imenoma atentatorje,
sadove srbskega liberalizma in izjavi:

Krščanska vera mora ostati zmago-
vita. Ako hočemo narod dvigniti na višek
kulture, ako nočemo, da se bodo metala

bodala v srce političnih nasprotnikov,
treba, da mi i pravoslavna cerkev vzbudi-
mo v narodu pravo vero. Mi svarimo Srb-
ske politike, naj ne mečejo iz naših šol
križa in redovnike, naj ne zapirajo naših
bogoslavnih. Jaz sem se dogovoril z naši-
mi škofi, da se ustanovi šolsko društvo z
namenom, da se bori proti zlorabi svobo-
de, da se ne bodo iz naših šol metali s
križem vred tudi redovniki in redovnice.
Mi se hočemo in bomo pripravili na vse
eventualnosti.

Naša zastava je čista.

Zastava naše stranke je čista. Vse, ki
hočejo dobro naši državi, vabimo, da se
združijo pod to zastavo. Vem, da ste naši
pristaši. Toda ako hočemo postati veliki,
postanemo le, ako udeležujemo skrivnosti:
s pogumom, korajžjo, odločnostjo zastopati
vsikdar in vsepoved naša načela! (Vihar-
no odobravanje.) S tem je dr. Korošec za-
ključil svoj znameniti govor

Naslednji govornik dr. Vrstošek je
izvajal kritiko o naši vzgoji izven šole s po-
sebnim ozirom na tisek. Liberalno časopi-
se napada vero in papeža. Ste že kdaj
slišali, da bi se napadala vera i poglavar-
ji pravoslavja, protestantizma itd? Govor-
nik priporablja kot protibotno sredstvo so-
glasno sprejeto resolucijo: ustanovitev od-
meta, ki naj zasnuje bratovščino ali dru-
štvo za propagando katol. časopisja.

Prof. Vesenjak je poljudno razprav-
ljal o davčnih bremenih v našem času.
Splošno odobravanje so izzvale njegove be-
sede: dokler vidimo na cesti reveže brez
vseh sredstev in pomoči, vlada nima pra-
vice razsipavati denar davkoplačevalcev

Velika katoliška manifestacija v Domžalah.

Včeraj se je na sijajen način izvršil
katoliški shod za kamniško in moravsko
dekanijo v Domžalah. Slovesnosti so se
vršile ob najlepšem vremenu. Z večine hiš
v Domžalah so visele slavnostne zastave.
Nad 7000 ljudi iz vseh občin in vasi obšir-
nega kamniškega okraja je privrelo delo-
ma peš, deloma na kolesih, vozovih ali pa
z vlakom.

Zgodaj, ob 7. zjutraj, so se pričela po-
svetovanja odsekov. O šolskem odseku je
poročal g. Iglič, o tiskovnem posestnik g.
Strein, o organizaciji fantov g. Pri-
mar, o organizaciji deklet pa gđ. Od-
laskova. Zborovanja odsekov z jedrna-
timi debatami so trajala do 9. ure.

Tedaj se je na gričku pred kapelico
že zbrala tisočglava množica k sv. maši, ki
jo je služil g. knezoškof dr. A. B. Jeglič.
Okrog kapelice se je razvilo nad 25 zastav,
tik pod kapelico so stale močne stotnije
Orlov in čete Orlic, okrog in okrog po grič-
ku in spodaj na travniku so stale tisočglave
množice, narodne noše, ženske rute, moške
in fantje, zadaj na travniku pa v polkrogu
25—30 okrašenih voz. Bila je to prekrasna
slika, ki je ne bo kmalu pozabil, kdor jo je
videi. Med mašo je povzdigoval slovesnost
božje službe močan mešani zbor pod vod-
stvom g. župnika Bernika. Po sv. maši
pa je vernim tisočem govoril z grička g.
kanonik Lavrenčič, kamniški dekan,
ki je v prekrasnem govoru vnel srečo za
katoliško načela.

Po končani slovesnosti so se zbrale
množice na obširnem dvorišču društvenega
doma, kjer se je vršilo manifestacijsko zbo-
rovanje. Kot predsednik pripravljalnega
odbora je otvoril katoliški shod g. Bore.
Po kratkem a učinkovitem nagovoru je bilo
voljeno predsedstvo: predsednik Bore,
podpredsednik Strein in Cerar. Zbo-
rovanje je pozdravil med viharnimi ovaci-
jami g. knezoškof, ki je na prošnjo pred-
sednika podelil navzočim apostolski blago-
slovje. Nato so pozdravili zborovanje zastop-
niki katoliških županov kamniškega okra-
ja, zastopnik katoliško mislečega učitelj-
stva, dijaštva, bosanskih katoličanov, na

za zabavne namene le enih slojev državlja-
nov. Soglasno sprejeta resolucija: zboro-
valci obsojajo, da vlada ne predloži parla-
mentu proračuna, da se preplavlja papir-
nati denar in protizakonito ravnanje z na-
rodno banko glede naše valute, zahtevajo
izenačenje vseh bremen ter odmero dav-
kov oziraje se na posledice suše.

Tajnik Zebot obnovi v kratkem raz-
voj strankinega dela na javnih shodi in
predlaga soglasno sprejeto resolucijo: odo-
bravanje in zaupanje strankinemu vodstvu,
zahvalo dr. Korošcu, poziv, da vztraja v do-
sedanjem boju, zahteva po samoupravi,
verska vzgoja proti sokolizaciji in proti
točkam ustave naperjenim proti cerkvi in
veri, ukinjenje sekularizacije oseb-
ne svobode (potni listi), carine prosti iz-
voz za našo živino.

S tem je bil dnevni red SKZ in SLS
zborovanja končan.

Temu je sledilo ustanovno zborovanje
županske zveze za mariborsko okrožje. Ve-
čina zborovalcev je ostala tudi pri tem
zborovanju. Kot govornika sta nastopila
posl. Stanovnik (Ljubljana) ter Kranjc
(Celje). Oba govornika sta se v daljših iz-
javajih pečala z razmerjem županov do
politične oblasti, s pravicami in dolžnostmi
zavednih županov etr kritično na podlagi
vzgladov osvetila dosedanje nevzdržno
razmerje — na čelu samostojne občine sa-
mostojen župan! Za predsednika okrožne
zveze je bil izvoljen Ivan Urbas, župan
iz Slemenca. Z željo, da bi naše zborovanje
rodilo obilo zaželenega sadu, je predsed-
nik posl. Pišek ob pol 13. uri zaključil zbo-
rovanje, SKZ in SLS v Mariboru.

kar je izrekel lepe in krepke pozdravne
besede še g. župnik Bernik v imenu
domžalske župnije.

Na predlog g. Bore je bila z velikim
navdušenjem sprejeta in odposlana vdano-
stna Brezjavka kralju Aleksandru.

Nato se je pričel dnevni red zborova-
nja. Sodni svetnik dr. M. Lavrenčič
je v jednatem in krepkem govoru raz-
ložil pomen katoliške vzgoje otrok v šoli.
Govor je na zborovalce globoko vplival. —
Nato je razpravljal o tisku urednik Fr.
Kremžar ter učinkovito naslikal posled-
dice slabega tiska ter dolžnosti delovanja
za dober tisk. Govornik je žel viharno odo-
bravanje.

Takoj za tem se je pričel svečanostni
sprevod, v katerem so šli: orlovski konje-
nica, fanfaristi, kmečki fantje v narodnih
nošah na konjih, čete Orlov, meniška god-
ba, Orlice, naraščaj, slikovite skupine na-
rodnih noš, domžalska godba, Kmeška
zveza, občinski odborniki in župani, Mari-
jine družbe, obrtniki, delavci in duhov-
ščina, na čelu gosp. knezoškof sam. Konec
sprevoda je tvorila četa Orlov, na kar je
šlo okrog 30 lepo okrašenih voz z narod-
nimi nošami. Cel sprevod je bil živ, a
resna manifestacija, polna slikovitosti in
veličastnega pogleda.

Popoldne ob 5. uri so zopet zaigrale
godbe na zborovalščici. Takoj nato se je
pričelo popoldansko zborovanje, na kate-
rem je govoril Fr. Terseglav o vodil-
nih načelih krščanskega gibanja, gđna.
Stupeca pa o nalogi krščanske žene.
Njena globoko zasnovana izjava so na-
pravila velik vtis. Burno pozdravljen je
poslanec Gostinčar podal glavne misli
za naše socialno delo, g. knezoškof pa je
popoldanske govore zaključil s krepkim,
navdušenim apelom za krščansko mišlje-
nje in življenje.

Po zborovanju so se vršile litanije, ki
jih je imel g. knezoškof, kateri je tudi z
vso večtisočglavo množico čital posvetitev
Sreč Jezusovemu. — Tako se je končal ta
veličastni shod.

Zdravstveno stanje kralja

Pariz, 28. avgusta. Poročilo o zdrav-
stvenem stanju kralja Aleksandra: Abces,
ki se je naredil, je bil otvoren. Stanje kra-
lja ne povzroča nobene bojazni.

Belgrad, 29. avgusta. Na večerajšnji se-
ji ministrskega sveta je min. predsednik
Pašić poročal o zdravstvenem stanju Nj.
Vel. kralja Aleksandra, ki je še danes pre-
cej resno ter se bulletin glasi enako ka-
kor predvečerašnjim.

Za varstvo naših državnih mej v Baranji.

Mažari prekoračili mejo za 10 km.

Belgrad, 29. avgusta. (Izv.) V notranjem ministristvu je poročilo subotički veliki župan Bonavacki o terorju, ki ga izvajajo mažarske čete v Baranji. Nato se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o akciji, da se zaščiti jugoslovanski življenj v zasedeni Baranji.

Belgrad, 29. avgusta. (Izv.) Iz Pečuha je došla v Belgrad deputacija beguncev in izročila vladi nujno prošnjo za pomoč proti groznemu terorju, ki ga izvajajo mažarske čete v Baranji. Vlada je pa tudi ugotovila, da je angleški polkovnik, ki bi moral biti nepristranski, svojevoljno odredil meje na severu tako, da gre ista le kakih 500 metrov od železniške proge, ki pelje iz Subotice. Naša vlada je odredila, da v smislu trianonske mirovne pogodbe v zaščito naših pravic naša vojska zasede ozemlje do starih meja ne glede na odredbe mažarskih oblasti. Komandant I. armije v Novem Sadu je že dobil tozadevna povelja.

Belgrad, 29. avgusta. Kakor javljajo tukajšnji listi, je ob prihodu mažarskih čet v Baranjo angleški polkovnik Cosset do-

stavil našim oblastvom poročilo, da se mora meja Baranje potegniti mnogo južneje, kakor je to predvideno v trianonski mirovni pogodbi, pred enim tednom se je zahtevalo tudi od naše vlade, da mora iti naša meja 500 metrov severno od železniške proge v Subotico. O vsem tem je poročal subotički veliki župan na včerajšnji seji ministrskega sveta, ki je trajala od 10. do 12. ure. Sklenilo se je, da se bo vsaka sprememba trianonske mirovne pogodbe branila z orožjem. V tem zmislu so se izdale potrebne naredbe komandantu prve armije v Novem Sadu. Vlada je dobila poročilo, da so mažarski orožniki prekoračili mejo za več kot 10 km. Tako so včeraj mažarski oddelki prodrli do državnega posestva Belje in odpeljali živino. Naša vojska se je v svrhu preganjanja teh oddelkov pomnožila.

Belgrad, 29. avgusta. Horthy je angleškega polkovnika Cosseta odlikoval z največjim mažarskim redom zlatega venca za usluge, ki jih je storil Mažarski glede evakuacije Baranje.

Položaj na Reki.

Žalostno gospodarsko stanje. -- Pred novimi nemiri.

Bakar, 29. avgusta. Gospodarski položaj na Reki je katastrofalen. Nezadovoljnost raste vsak dan, število nezaposlenih delavcev je vsak dan večje. Tvornice odpustajo še ono malo število delavcev, ki so sedaj zaposleni, v prvi vrsti pa naše ljudi. Tvorница »Danubius« je skrhala delo na pet dni v tednu, govori se pa, da bo morala popolnoma ustaviti delo, začetkom avgusta so reške žene demonstrirale proti nezaposlenemu položaju in poslale italijanskemu min. predsedniku brzojavko, da v imenu človečanstva napravi red in vrne meščanom njihova prava. Odgovora niso pričakale.

Bakar, 29. avgusta. Na Reki se govori o novi fašistovski aferi v katero je zaple-

ten izredni italijanski komisar Faschini. On je na lep način poizkušal odpraviti fašiste z Reke in jim izplačal, kakor se govori, po 400 do 1000 lir, da bi prostovoljno zapustili Reko. Fašisti so vzeli denar, odpotovali v Trst, se tam nekoliko dni zabavali, potem pa so se zopet vrnili na Reko. Prebivalstvo je radi tega vznemirjeno in avtonomaški list »La voce del Popolo«, ki od konca julija zopet izhaja, to odkrito priznava.

Bakar, 29. avgusta. Na Reki je šest bataljonov karabinjerjev, 4000 mož in ne navadno veliko število častnikov, kar je isti pojav, kakor za časa D'Annunzija. V obveščenih krogih se govori, da so karabinjerji samo preoblečeni redni vojaki.

Važen sporazum med Ameriko in Japonsko.

London, 29. avgusta. Kakor javlja »Morning Post« iz Washingtona, se je med Zedinjenimi državami in Japonsko dosegel sporazum v vprašanju glede otoka Yapa. S tem je uspeh washingtonske konference zagotovljen.

Irska republika.

Dublin, 28. avgusta. Irski parlament je vnovič izvolil De Valera za predsednika irske republike. Istotako je bilo vnovič izvoljeno celo ministristvo. Parlament je sprejel predlog, da se najame posojilo 20 milijonov dolarjev v Ameriki in pol milijona funtov šterlingov notranjega posojila v Irlandiji. Angleška vlada na pismo De Valere Lloyd Georgeju še ni odgovorila, govori se pa, da namerava vprašati irski parlament, je li stališče, ki je izraženo v pismu De Valere, res definitivno.

Zakon za zaščito države v Nemčiji.

Berlin, 29. avgusta. Naredba državnega predsednika določa, da se morejo v svrhu vzpostavitve javne varnosti in reda na državnem ozemlju 1. prepovedati do 14 dni tiskovine, katerih vsebina pozivlje ali huj-k nasilni izpremembi ali odstranitvi ustave, k nasilstvom proti zastopnikom republikansko-demokratske vladavine in nepokornosti napram zakonom, ali vsebuje odobravanje ali hvalo takih dejanj ali govori zaničljivo o ustavnih organih in 2. da se morejo prepovedati shodi in izprevedi z manifestacijami, ako je upravičena bojazen, da se bo razpravljalo na zborovanju v zgoraj omenjenem zmislu.

Velik poraz grške armade.

Pariz, 28. avgusta. Uradno vojno poročilo iz Angore: Turški napad na Tulubunar v odseku Karahisar je povzročil Grkom težke izgube. Po doslej še nepotrjenih vesteh se je ponesrečil poizkus grškega desnega krila, prekoračiti reko Sakarijo, popolnoma in spravil grško vojsko v kritičen položaj.

Carigrad, 28. avgusta. Kakor poročajo listi, se potrjuje, da je bilo desno krilo grške armade, ki je poizkusilo obiti utrjene postojanke Turkov ob Sakariji, presenečeno in napadeno. Turki so ga docela potolkli in ga odrezali od druge grške armade. Grški višji poveljnik baje nima nobenega poročila o teh četah.

Zarota proti sovjetski vladi.

London, 29. avgusta. Poročevalec za »Times« javlja iz Petrograda, da so boljše-viška oblastva zasledila novo zaroto proti

no one v redu svojo prioritetno službo, t. j. le one plačujejo redovito obresti od svojih posojil ter redovito amortizujejo svoje dolgove. Progo Celje—Velenje—Sp. Dravograd oskrbuje popolnoma država tudi v onem oddelku, ki je osnovan službo za delno progo Velenje—Sp. Dravograd menda nihče ne misli, vsaj meni ni znano, da bi se tekom zadnjih treh let izplačevali njeni kuponi. Vseh ostalih šest prog pa »upravlja« — nek ljubljanski odvetnik sub titulo »državni nadzornik«. Upravni sveti so zdavnaj preminuli. Ako povprašam tega ali onega izmed bivših upravnih svetnikov, ki so deloma veliki delničarji in prvovrstni interesenti, kako stoji dotično železniško podjetje, pogleda ta začuden in se odreže: »Kako bom to znal, saj je to uradna tajnost g. državnega nadzornika!« Meni se prav dozdeva, da tudi v Zagrebu pri obratni direkciji mnogo več ne vedo o teh železnica. Ne vem, ali »državni nadzornik« sam kaj več ve o usodi, stanju in položaju svojih varovank, njegovemu nadzorstvu potrjenih šest železnic, le to sumim in slutim, da svojega težkega dela ne opravlja — čisto zastoj.

Tako tedaj stojim v Sloveniji s svojo železniško politiko. Mar ne čutite, da je baš opisana razblinjenost in neekonomična razcepljenost v našem železniškem sistemu uprav kričeči škandal, ki nujno zahteva, da se čim najhitreje odpravi. Naloga naša bodi, da združimo vsa ta »membra disiecta« v jedno organično celoto.

Dve poti vodita k temu cilju: **podržavljenje ali prostovoljno medsebojno združenje, fuzija.** Odločno svarim pred podržavljenjem. Ne glede na težkoče, izvirajoče iz mešanega obrata in teritorialne razkosanosti, odsvetujem od podržavljenja, ker soditi po pre mnogih neveselih skušnjah naša država sploh še ni godna za brezhibno opravljanje tako težavne in odgovornosti polne naloge. Preostaja tedaj le druga pot, da se vse slovenske lokalne oz. bivše deželne železnice prostovoljno združijo v jedno organično celoto, da med seboj zasnujejo »delniško družbo slovenskih lokalnih železnic«. Središče je dano: jedro bodi dolenska železnica, s svojimi 158 km daleč najdaljša izmed dotičnih prog, ki poleg tega razpolaga s pravilno delujočim upravnim svetom in urejenim uradom. Vse železnice, z dolenskimi vred naj se tedaj najprej razdružijo, potem pa zopet zličejo v novo delniško družbo s skupnim upravnim svetom, skupno pisarno, skupnimi titri (vrednostnimi papirji). Na ta način bi združili pod eno upravo 340 km železniške proge. Jasno ko beli dan je, da bi tak organizem imel čisto drug pomen ter užival neprimerno večji ugled v vsakem oziru, nego železniški pritlikavčki, kakor vrhniška ali celo slovenskobistriška proga!

Na ugovor, da je fuzija slovenskih lokalnih železnic baje nemogoča, češ saj se ne dajo združiti normalne proge s takozvanimi »malimi železnicami« a la tržiška, vrhniška, konjiška, resno niti ne odgovarjam. Saj ima vsako večje železniško podjetje v svojem omrežju poleg glavnih prog tudi nekatere »male«, ki jih skupaj upravlja, na korist sebi, nič manj pa na korist dotičnim železniškim črtam.

Naglašam pa in povdarjam, da je ozi-votvorjenje na prvi pogled tako prikupljive misli o skupni »delniški družbi slovenskih lokalnih železnic« absolutno nemogoče, ako se prej ne predruči sedanj položaj Dolenjskih železnic ter ugodi opravičenim zahtevam njihovih delničarjev. Dokler delnice Dolenjskih železnic nimajo nobene vrednosti, bi bila bedasta vsaka železnica, ki bi hotela združiti se s takim nestvorom. Radi tega je tedaj »restitutio in integrum« delniške družbe Dolenjskih železnic, vpostavljen, prvotnih njihovih pravic uprav vitalnega pomena za vso slovensko železniško politiko ter v istini zasluži, da se z združenimi silami zanjo potegnejo narodni zastopniki vseh slovenskih strank in vsa časnikarska glasila brez razločka strank in političnih struj.

Povsem naravno je, da bode združitve osmih železnic različne pomembnosti in različne finančne strukture, od kojih ima sleherni več ali manj svoje posebne gospodarske in prometne interese, spojena z obilnim trudom in naporom. Umevno tedaj, da bo treba čokaj časa, morda nekoliko let, predno se vresniči namera ter zvrši spojitve. Dokler visi zadeva, naj se kot prehod izbire sledeče postopanje. Posamezne železnice obdrže naj svojo sedanjost samostojnost, vsaka izmed njih imej svoj pravni svet, oziroma svoje vodstvo, toda združijo naj se v skupno upravo s skupno pisarno, za katero naj služi urad Dolenjskih železnic. Oblika je dana: sklenejo naj začasno med seboj sindikat, izvolivši vsaka po 1—2 zastopnika, kateri naj skupno vodijo skupne posle.

In še korak dalje! Upravni svet bodeče delniške družbe slovenskih lokalnih železnic lahko prevzame dve sila važni funkciji železniške politike: **priprave za**

nove železniške proge ter njih financiranje.

O tem prihodnjic.

III. mednarodni kongres kršč. zadrug v Zürichu.

V soboto 20. in v nedeljo 21. avgusta se je vršil v prostorih zveze švicarskih zadrug »Concordia« III. mednarodni kongres krščanskih zadrug. Deset držav je poslalo na kongres svoje zastopnike, in sicer: Francija, Italija, Belgija, Čehoslovaška, Jugoslavija, Švica, Holandija, Nemčija, Nemška Avstrija in Ogrska. Tudi mednarodni delovni urad v Genfu je bil zastopan po dr. Fauquet; Heuseler pa je zastopal strokovne delavske organizacije.

Kongres je otvoril z lepim pozdravnim nagovorom predsednik »Concordije« G. Braun. Izjavil je, da je velika čast za zvezo, da more pozdraviti zastopnike različnih evropskih držav na nevtralnem švicarskih tleh, kjer naj se vrši razgovor o važnem problemu, kako najti izhod iz težke gospodarske krize in dati gospodarstvu novo smer. Dejal je, da je bolj kot kdaj nujna zahteva časa, da se celotno gospodarstvo reorganizira na združnem temelju. Posebno je v tem resnem trenutku treba organizirati vse krščansko misleče in krščansko delujoče združništvo, ki naj gre v boj za reorganizacijo celotnega gospodarstva na zares združnih, t. j. na krščanskih načelih. Krščanska združna internacionala naj potem kot močen blok vstopi v mednarodno združno zvezo in tako spopolni enotnost in poveča silo združništva. Iz tega naj se rodi resnična gospodarska zveza narodov v dobrobit in prosperiteto držav in narodov. Poudaril je zlasti dejstvo, da delo na združnem polju ni mamono delo in da naj za kongres velja geslo: »Nesebična vztrajnost.«

Predsednik pripravljale konference za krščansko združno internacionalo dr. Lanzerotti, ki je bil izvoljen za predsednika kongresa, je v pozdravnem govoru opozarjal na razlike med krščanskim združnim gibanjem in takozvanim »nevtralnim« združnim gibanjem. Krščanski element v združništvu je gotovo močen dovolj, da prevede restavracijo evropskega gospodarstva.

Ko se je izbralo predsedstvo kongresa, je podal sekretar pripravljale konference dr. Cortis referat o razvoju gibanja za ustanovitev krščanske združne internacionala od prvega kongresa v Rimu pa do tretjega, t. j. ustanovnega kongresa v Zürichu.

Nato je sledil referat profesorja kano-nika Junga o krščanski zadrugi. Izhajajoč iz namena krščanske združne internacionala, kakor ga opredeli § 1. statuta, razvija referent jasno, logično ter z veliko silo in prepričevalnostjo osnove in vodilna načela krščanske združne internacionala. Glavni točki pri tem sta, da je le **združno gospodarstvo** v stanju premagati sedanjo gospodarsko krizo in napraviti konec materializmu, bodisi komunističnemu, bodisi kapitalističnemu. To nalogo pa more rešiti združništvo le na krščanskih temeljih.

Gospodarstvo je bilo do danes materialistično in se je emancipiralo od moralnih zakonov. Dobiček in uživanje sta bila osnovna motiva. Toda tud igospodarstvo se mora **podvreči** **navrnim načelom**. Že s prvih početkov pa tvori kratko in jasno izražena krščanska načela za gospodarstvo dekalog.

Gospodarska organizacija je prava le tedaj, ako je **stalna**. Materialistično gospodarstvo pa je sezidano na denarju in na burnih valovih konkurence in konjunktura. Zlasti danes se je pridružila blagovni trgovini denarna trgovina, spekulacija z valutami. Denar, ki naj bi bil samo sredstvo za blagovni obmen in promet, je postal sam cilj in sredstvo. Zato je največja potreba časa **stalnost gospodarskega sistema**. Stalnost pa je mogoča le, ako so stalna vodilna načela, in ta stalna vodilna načela morejo biti le v krščanstvu.

Zavreči moramo diktaturo kapitalističnega materializma ravno tako kakor diktaturo proletarijata. Na mesto sile naj stopi **dolžnost in pravica**. Zavračamo individualistično in kolektivistično sebičnost in zahtevamo **skupnost**. Egoizem je vir vsega zla na svetu. Pravo združništvo pa je vzgoja k skupnosti, k resnični, krščanski ljubezni do bližnjega, ki neče dobičaka na račun drugega.

Velikanski boj se vrši za **lastnino**. Dočim je materializem ustvaril monopol na lastnino, ne priznava komunizem sploh nobene lastnine in uvaja anarhijo, tako kakor je kapitalizem uvedel despotijo. Na tem polju ima združništvo, ki stoji na temelju solidaritete, izbojevati težak boj. In kje naj vzame silo in direktive za pravilno orientacijo glede lastnine? Zopet v krščanstvu, ki daje pravico na pravično pridobljeno lastnino, obenem pa lastniku nalaga dolžnost, da upravlja lastnino v občo dobrobit.

Zavest skupnosti je temelj združništva. Ta zavest pa je najbolje opredeljena

v krščanski zapovedi ljubezni do bližnjega. V njej je vir, ki nikdar ne usahne, ker ta vir prihaja zopet iz drugega neusahljivega vira, iz vere v Boga.

Stari izrek: »historia docet« velja posebno dandanes. Ali ni ravno srednji vek z gildi in s cehi predstavljal gospodarsko, socialno in politično organizacijo naravnost neprecenljive vrednosti, kjer je bil najvišji cilj obča dobrobit, pri čemer se je našlo soglasje med individualno in občo koristjo. Gildi in cehi so imeli za vodilna načela krščanstvo, stali so na krščanskih tleh, na katerih morajo stati tudi nove organizacije gospodarskega in socialnega življenja, ako hočejo delati z uspehom.

Na koncu zavrača referent še očitke separatizma. Ne kot separatisti, da razdiramo mednarodno enotnost združništva, ampak kot spasiitelji prave združnosti ideje prihajamo na kongres. Ako združništvo ne bo zgrajeno na krščanskih načelih, mora propasti. Ako ustvarimo mednarodno zvezo na krščanski podlagi, smo izkazali združništvu velike usluge. Potem gremo lahko v boj proti materialističnemu gospodarstvu in začnemo z razreševanjem kaosa, v katerega je dotirala svet špekulacija.

Kongres je sprejel izvajanja referenta z navdušenim ploskanjem in razvila se je po koreferatu živahna diskusija.

Železniška zveza Slovenije z morjem.

Mnogo se je že pisalo o potrebi železniške zveze Slovenije z morjem in razni traserji so utemeljevali svoje trase ter poudarjali njihov pomen in važnost.

V zadnjem času je prinesla večina slovenskih listov daljši članek dunajskega ing. dr. Fr. Musila »Nekaj o trasiranju proge Kočevje—Brod—Moravice«, v katerem dokazuje, da je omenjena trasa za Slovenijo—morje edino pravilna.

Iz članka bi se dalo sklepati marsikaj. Da bi bil g. Musil na železniškem polju neveseljak, o tem ni govora. Mogoče pa je, da je gospodu Musilu kot nedržavljanu več ali manj vseeno, ali se ustvari kaj dobrega ali ne, ali pa je mogoče napisal ta reklamni članek proti svojemu prepričanju in po naročilu.

G. Musil poudarja, da trasira prvo vrstno glavno progo s 25⁰/₀₀ ter utemeljuje, da imajo i druge glavne proge isti ali še celo večji vspon, ne pove pa, kdaj in v kakih razmerah so bile te proge zgrajene. Pri večini slučajev so bili primorani izbrati si ta hud vspon, ker dotične alpske doline niso dopuščale manjšega. G. Musil ne pove, kako težko se na teh progah obratuje, ne pove, da obstoje za nekatere teh železnice, pri kojih je to sploh mogoče, že delj časa projekti, da se njih lega zniža, oziroma se je že znižala in bi se znižala, da ni bilo vojne, ravno vsled težkega in dragega obratovanja. (Basel—Olten, Torino—Genua, Benetke—Rim v Apeninu i. dr.) G. Musil ne pove, da Nemška Avstrija celo v sedanjem času resno premišlja napravo 19 km dolgega predora na projektovani železnici Celovec—Gradec (Kärntner Ostbahn), samo da se ogne večjim vsponom, kljub temu, da bi bili gradbeni stroški sicer znatno manjši, ne omenja, kako vlogo igrajo pri 25⁰/₀₀ progi obratni in vzdrževalni stroški.

Ako se trasira kaka nova glavna proga kot podaljšek oziroma zveza z obstoječim omrežjem, se pač sme pričakovati, da novi del ne bo slabši od starega; g. Musil pa se tega ne drži, obrača pa pri vsem tem, računajoč morda na neinformiranost naše javnosti, promet iz München—Salzburg—Ljubljana—Kočevje po 25⁰/₀₀ progi na Reko v ožigled mnogo krajše zveze München—Ture—Trst, da ne govorim o tudi krajši progi München—Trst čez Trbiž brez dotikanja naše države.

Dalje primerja g. Musil svojo 25⁰/₀₀ progo z ono preko Črnomlja ter konstatira, da je njegova cirkla 76 km krajša, pri tem pa ne omenja, kateri virtualni dolžini odgovarja njegova 25⁰/₀₀ proga v primeri s progo z manjšim vsponom. Merodajni niso gradbeni kilometri, ampak dolžina namišljenih horizontalnih in premih prog, na kojih so stroški obratovanja enaki kakor na projektiranih progah s svojimi vsponi in ovinki (loki). In prav lahko nanese, da je ta merodajna virtualna dolžina črnomljske proge krajša nego od g. ing. Musila koje druge varijante z manjšim vsponom od 25⁰/₀₀.

Kaj mi pomaga gradbeno krajša proga, ako je prestrma in raditega obrat na njej predrag. To se čuti v tarifih, ki jih moram tako zvišati, da pridem na svoje stroške. Ako tega ne storim, vozim v izgubo. V tem slučaju mi bo daljša toda obratno cenjena proga ljubša, ker v idealni premi črti na Reko itak ne moremo. Pri tem pride tarifarno morebiti še ugodnost obljubenejših krajev v poštev. Le mimogrede omenjam, da se čudim g. ing. Musilu, da ga je pred tistim predorom 7 km tako strah. Z mirno vestjo bi se moglo predlagati gradbo take-

ga predora, ki bi ne bil za današnje tehnike prav nič posebnega — razume se, ako bi bili stroški zanj v skladu s splošnim pomenom proge! Z izvajanjem o ogromnem mostu čez Kolpo se pa z g. Musilom popolnoma strinjam, žalibog je to edina točka, ki jo moram v njegovem članku podpisati.

Enako je s primerjanjem glede gozdov, pri čemer je dal g. Musil nehoti svoji progi značaj gozdne oziroma lokalne železnice. Ali trasiramo prvovrstno glavno železnico kot zvezo Slovenije z morjem, ali pa železnico za eksploatacijo gozdov? Za eno se mora g. Musil odločiti in jo potem kot tako utemeljevati, oboje je nemogoče.

Povdarjam in opozarjam pri tej priliki vso javnost in merodajne faktorje, da imenovana trasa ni in ne more biti prvovrstna glavna proga, da se je ne more in ne sme smatrati niti za najboljšo, niti za dobro zvezo Slovenije z morjem, temveč bo le lokalnega pomena in služila le lokalnim interesom, za Slovenijo in tranzit pa ne pride v poštev.

Karakteristika Musilove trase je: lokalna železnica visokogorskega značaja z dragim obratom.

Javnost in merodajni faktorji naj se ne dajo zapeljati v odločitev, predno se zadeva vsestransko in nepristransko ne obravnava.

Toliko za sedaj. K stvari se pri priložnosti še povrnem. Inž. A. Hrovat.

Katol. shod na Brezjah

dne 3. in 4. septembra. Priprave za katoliški shod na Brezjah so v polnem teku. Na zborovanje odsekov 3. sept. vabimo posebno katoliško misleče učiteljstvo in dijaštvo. Župani in občinski odborniki naj se zberejo pri slavnostnem zborovanju pred govorniško tribuno. Vdeleženec pozivamo, da prinese po možnosti hrano seboj. Kdor želi, da se mu hrana in stanovanje preskrbi, naj to javi samostanu. — Duhovniki dobe 4. sept. obed v samostanu. Naznanjamo, da smo začeli danes razpošiljati izkaznice za polovično vožnjo.

Pripravljali odbor.

Katoliški shod v Ribnici.

ZA RIBNIŠKI, VELIKOLAŠKI IN KOČEVSKI OKRAJ.

Sporod:

V soboto, dne 3. septembra zboruje od 9. do 12. ure v odsekih katoliško dijaštvo in učiteljstvo, popoldne od 2. do 5. ure pa naši Orli, fantje sploh in društveni voditelji, Orlice, dekleta in žene. — Zvečer ob 8. uri priredi katoliško dijaštvo komerz.

V nedeljo, dne 4. septembra. Ob pol 9. uri bo sprejem onih, ki pridejo peš in z vozovi; ob 9. uri sprejem udeležencev na kolodvoru, slavnostni spoved na trg, kjer bo cerkveni govor in sv. maša, ki jo služi premil. g. škof dr. Andrej Karlin; po službi božji ob 11 uri otvoritev slavnostnega zborovanja in govor o katoliški šoli; od 12. do 2. ure kosilo; ob 2. uri slovesne litanije na prostem, potem pa nadaljevanje slavnostnega zborovanja z govori o katoliškem tisku in mladinski organizaciji; ob 5. uri slovesen zaključek.

Politične novice.

— Papežovo pismo proti fašistovskim nasiljem v Istri, ki je hoče nek obiskni ljubljanski listič omalovaževati, je napravilo v vsej evropski javnosti največji vtis. Najbolj se seveda čuti prizadeta italijanska vlada, ki do današnjega dneva ni še ničesar ukrenila proti fašizmu razun, da je premestila pred par dnevi razne prefekte po Italiji. Papežovo pismo je datirano 2. avgusta, torej v času, ko italijanska vlada fašizma niti s kakšno politično izjavo še ni obsodila! Italijanski listi se vsi bavijo s papeževim pismom na uvodnem mestu in sicer v takem tonu, da je jasno, kako se čuti Italija pred vsem svetom od papeža osramočeno. Papeževostre in odločne besede pa imajo tako moralno veljavo, da niti gilasila, ki so do danes podpirala fašizem, ne zanikavajo več, da so se v Istri res godila nasilja in celo tržaška »Era Nuova« od 27. t. m. priznava, da je fašizem v Istri res zakrivil »nekatero izgrede«. Vtis papeževga pisma je tolik, da niti najbolj liberalni italijanski listi ne upajo papeža v žaljivem tonu napadati, temveč mu le očitajo, da je oškodoval ugled Italije pred inozemstvom, tako da pismo napravlja vtis, kakor da je nalašč hotel prizadeti italijanski vladi veliko neprijetnost. Zdi se jim tudi, da je papež pretiraval, kakor da se v Istri gode res take stvari kakor morebiti doli kje v Makedoniji. Papež bi bil moral, pravijo, celo zadevo obravnava diskretno in pri italijanski vladi na prijateljski način posredovati, ako se mu je zdelo, da se je istrski duhovščini in ljudstvu res zgodila kakšna krivica, ne pa da je javno vrgel na Italijo svoj anathema! Kdor je bral pismo Sv. Očeta in zasledoval razmere v Istri, ve sam, kako so piškavi argumenti laških nacionalističnih

listov. Tudi voditelj primorskega fašizma, tržaški advokat Giunta, se opravičuje, ker se ne upa napadati niti papeža niti škofa Bartolomajša, o katerem pravi, da je dober narodnjak, pač pa pravi, da so fašisti bili primorani s silo nastopiti proti slovanski istrski duhovščini, ker je le-ta v cerkvi insultirala Italijo. Nasilja se zdaj vsaj odkrito priznavajo, antifašistovski listi pa jih tudi ostro obsojajo, češ, skrajni čas je, da se taka barbarstva nehajo, če hoče Italija sploh še veljati kot civilizirana država. Besedo ima sedaj italijanska vlada, katero je papež v svojem pismu pred celim svetom označil za odgovorno za ta nasilstva.

— Nesporazum med vladnimi strankami. Vesti iz Belgrada poročajo, da so pogajanja med demokrati in radikalcami prekinjena ter da se je razmerje med obema kluboma zelo poostroilo in da zna prav lahko priti do krize. Iz vrst radikalcev in demokratov se slišijo glasovi, da je nadaljno skupno delo nemogoče. Radikalci so tudi zavzeli povsem novo taktiko. V svojih listih ljuto napadajo demokratske ministre, predvsem pa Pribičevića radi preganjanja hrvatskega tiska. Zanimivo je tudi, da pišejo radikalni listi, da so zakon za zaščito države naredili demokrati. Radi teh »nelojalnih« napadov radikalcev je zavlada v demokratskem taboru veliko nezadovoljstvo in je predsednik demokratskega kluba, Ljuba Davidović odšel k Pašiću ter mu razložil, kako nezadovoljstvo proti radikalcem vlada v njegovi stranki. Pašić mu je dal prav diplomatsko zvit odgovor. V političnih krogih so prepričani, da je ta akcija v zvezi s Stojanom Proticem. Obstojna namreč močna struja v radikalnem klubu, ki zastopa mnenje, da bi morali radikalcami sami v zvezi s Slovenci, Hrvati in muslimani prevzeti vladu. Radi tega napenja demokrati vse moči, da bi se spor med njimi in radikalcami rešil še pred jesenjo, ker upajo, da se jim v tem slučaju posreči za enkrat še rešiti svojo pozicijo in obdržati udebnu ministrska mesta.

— Laskava ocena dr. Kukovca. — Iz belgrajske »Epohe« od 27. t. m.: »Epohe« dobiva že dalje časa poročila in podatke, da osebnost g. Kukovca v ministrstvu za socialno politiko malo pomeni in da njegovi načelniki pod njegovo firmo delajo kar hočejo...

— Baranja je izpraznjena. Pod tem naslovom piše glasilo zemljoradnikov »Selo«: »Po hrupu meščanih listov soditi je izgledalo, da se namerava vlada resno upreti izpraznitvi Baranje. Ko so pa zagodli oni v Parizu in Londonu, sta naša vlada in njeno časopisje utihnili in se tolažila: Bog je dal — Bog je vzel...«

— »Selo« in »Selo«. Z ozirom na okolnost, da so demokratje začeli izdajati v Zagrebu svoj »kmečki« list z istim naslovom »Selo«, pod katerim izhajajo tudi glavno glasilo zemljoradnikov, piše zemljoradniški list »Selo«: »Demokratje hočejo živeti in zato iščejo potov, kako bi si pridobili zaupanje volincev. Poskušali so vse mogoče načine; sedaj poskušajo narod prevarati s tem, da svoje ime pokmetijo. V Zagrebu so te dni ustanovili list za kmete in ga nazvali »Selo«, da bi ga kmetje zamenjali z našim listom. Toda tudi to ciganstvo jim ne bo pomagalo, kajti kmetje se bodo poslej vpraševali, čegavo je »Selo«, ali Avramovićevu ali pa Pribičevićevu...«

— Pribičevićev »Selo« je izšlo 19. t. m. v Zagrebu. List bo izhajal spočetka vsakih 14 dni, pozneje pa kot tednik. Ima zunanj obliko »Domoljuba«, zamišljen je pa kot konkurenca Radićevemu »Domu« na Hrvatskem in Avramovićevemu »Selu« posebno v Bosni.

— Umor poslanca Erzbergerja je še vedno nepojasnen. Matija Erzberger se je rodil 1875. leta v Bittenhausu na Badenskem. Od ljudskega učitelja se je povzpelo do vodje katoliškega nemškega centra. Svetovni glas je dosegel, ko je 1. 1916., ko so še vsi njegovi sorojaki bili trdno prepričani o popolni zmagi centralnih cesarstev, začel akcijo za mir v nemškem državnem zboru. Od takrat naprej ni nehal pripravljati tla za mir in se smrtno obsoval pri dvoru, vladi in vojaških ter vsenemških krogih. Vzporedno s tem je vodil ta energični, dalekovidni in neustrašni politik borbo za parlamentarizacijo Nemčije. Še davno pred prevratom je zasnoval mirovni blok, da prevzame po padcu monarhije vlado. Toda že pred odpovedjo Viljema je ta blok (centrum, socialisti in napredna ljudska stranka) prevzel vlado popolnoma v svoje roke, ob prevratu pa je Erzberger bil prvi, ki je zahteval odpoved Viljema in republiko. Ko se je sklepalo premirje, je osebno šel k Fochu. Nato je postal minister za finance in neusmiljeno pritisnil kapitaliste, da zmore obveznosti do zaveznikov. Ti so ga v družbi z monarhisti od desne in boljševiki iz leve končno premagali in ga hoteli celo moralno uničiti. Že 1. 1920. se je izvršil proti njemu atentat. Drugi atentat se je žalibog posrečil.

— Washingtonska konferenca. Japonska je končno tudi odgovorila na povabilo Zedinjenih držav Severne Ameri-

ke, da se z veseljem udeleži washingtonske konference, vendar pa še enkrat izraža željo, da naj se vnaprej določijo točke, o katerih se bo na tej konferenci razpravljalo in da naj se o onih rečeh, ki zanimajo samo nekatere velesile, na tej konferenci ne obravnava.

Dnevne novice.

— Iz Žužemberka. Naš trg, ki je bil odnekad znamenit, je zaslovel še bolj, odkar nosi v njem kravji zvonec notar Carli. Ta mož dela politiko neprestano v gostilni, zato pa je tudi politični boj pri nas tako surov in grd, kakor malokje drugod v celi Jugoslaviji. Kot dokaz tej trditvi ugotovimo sledeče slučaje: Na dan občinskih volitev 12. maja je hodil znani demokrat z zapisnikom v roki in dvema pričama ob strani pred voliščem gori in doli, izzival ljudi in bil vsak čas pripravljen, da za beleži kak nepremišljen vzklík nasprotnika, da ga potem tira pred sodišče. Isti dan je bil ves trg, zlasti pa še volilno poslopje dobesedno tapeciran z letaki, tiskanimi nalašča za Žužemberk, v katerih je mrgolelo neresničnih osebnih hlapadov na voditelje SLS v Žužemberku. Seveda je bil učinek teh lepakov enak ničli in naši liberalci so menda to vedeli že naprej. Zato so že naprej skrbeli, da odvzamejo voditeljem SLS vso možnost udejstvovanja v javnem življenju. Na poti jim je bil zlasti dekan Gnidovec in tu ni bila nobena špijonaža, nobeno denuncijantstvo preizkušeno, da se ga ne bi bili poslužili. Ovajali so ga kot nepatriota, kot avstrijaka, potvarjali so njegove pridige in jih priobčevali v časopisju in skoro vsak drugi dan so ga tirali pred sodišče. Istotako so tirali pred sodišče, kjer sodi prijatelj g. Carlija, Jerman, druge ugledne moze SLS, za katere so nikdar ne predkaznovani in neomadeževani ljudje pričali, da so po nedolžnem obtoženi, Carlijeve priče pa seveda nasprotno. Bilo je tu priseganje, ki se je o njem izrekel advokat z dolgoletno prakso, da kaj takega še ni doživljal. Svoj zrelostni izpit iz surovosti so na dan volitev doprinesli tudi žužemberški Sokoli, ki stoje pod patronanco notarja Carlija. Z okovanimi palicami so čakali zvečer fante pristase SLS, ki so se vračali od cerkve, in le orožništvo se je zahvaliti, da tu ni bilo nobene nesreče vmes. Seveda ni nihče, ki ne trobi v Carlijev voz, varen, da ga demokrati ne oblatijo v »Jutru« in »Ponedeljku«. Celo mlado, komaj nastopivšo učiteljico, ki ji je politika deveta briga, in ki se je notar sam izrazil zasebno o njej, da je dobra učiteljica, so potem napadli v »Domovini«, ker njen oče ni po volji Carliju. Najhuje pa je, da te načrte teh gosliniških politikov osvaja naša demokratska vlada za svoje in jih izvršuje. Znano je, da je brez povoda in vzroka odstavila bivšega župana, da je vzela ljudstvu njegove avtonomne pravice in mu postavila za gerenta davčnega uradnika. Znano je, da je po občinskih volitvah zavlekla županske volitve čez mesec dni, ker so liberalci tako hoteli in morda omenimo še to, da je ista vlada imenovala za mesogleda v tem trgu posojilničnega tajnika, ker so klavci, ki bi tu prišli v prvi vrsti v poštev, naši moze. Kako se je postopalo pri agrarni reformi, o tem je »Slovenec« tudi že poročal in ne bomo tega več tu ponavljali. Sploh se je uvedel pri nas demokratski teror, kakor da živimo v turški krajini. — Morebiti bo pa zdaj drugače, ko nam je novi g. kraljevi namestnik prinesel zakon in pravico...

— Iz politične službe. Premeščeni so: vladni tajnik dr. Josip Hubad od okrajnega glavarstva v Radovljici k pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani; okrajni komisar Fran Voušek iz Celja k okrajnemu glavarstvu v Ptuj; vladni koncipist dr. Alojzij Trstenjak iz Ptuja k okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradcu; provizorni vladni koncipist dr. Lovro Hacin iz Ptuja k okrajnemu glavarstvu v Celje; provizorni vladni koncipist Mirko Gorišek iz Slovenjgradca k pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani. — Frano Zmazek, konceptni praktikant pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani, izstopi dne 31. avgusta 1921 iz državne službe.

— Upokojena sta na lastno prošnjo Alojzij Koroschetz, višji pisarniški oficial z naslovom in značajem zemljeknjižnega ravnatelja pri okrajnem sodišču v Rogatcu in sodni sluga Srečko Kregar na Vranskem.

— »Spes mihi prima Deus« — prvo moje upanje je Bog, se glasi napis na zastavi, na kateri je grb naše sedanje dinastije. Zastava je narejena l. 1804., v svetovni vojski so jo odnesli v Berlin, kjer so jo sedaj našli. — Če bi bili Avstrijci to zastavo prenesli slučajno v Ljubljano, bi jo bil dr. Zerjav že zdavnej sežgal radi napisa na njej.

— Na zaostalih davkih izgubi naša država v Baranji zaradi nenadne izpraznitve nad 25 milijonov kron, ker vnanje ministrstvo ni pravočasno obvestilo finančnih oblasti v Baranji o predstojeci izpraznitvi.

— **Dopisovanje z inozemstvom.** Ministrstvo za pošto in brzojav v Belgradu je odredilo, naj se v službenem dopisovanju z oblastmi avstrijske republike uporablja samo francoski jezik, ki je kot službeni jezik v mednarodnem občevarju običajen. Nemški dopisi teh oblasti se ne smejo reševati, temveč se morajo vračati. Isto velja tudi v občevarju z oblastmi kraljevine Italije.

— **Nesreča.** V Travi pri Kočevju je stopila Ljudmila Miklič na koso in si je nevarno poškodovala desno nogo. — V vevski tvornici se je ponesrečil 35 letni delavec Frančišek Zupančič. Za levo roko ga je prijel stroj.

— **Samomor blaznega moža.** Jurij Ribisly, rojen leta 1866 v okolici Celja, je bil do 12. avg. letos v porišnici v Steinhofu pri Dunaju. Dne 12. avgusta se je pa moral Ribisly odpeljati kot jugoslovanski državljani po železnici v blaznico na Studencu. Spremljeval ga je bolniški strežnik Smerdu. Ribisly je bil med vožnjo miren; med postajama Leibnitz—Ehrenhausen je pa skočil Ribisly iz vlaka. Težko ranjenega Ribislyja so obvezali in ga prepeljali še v Špilje, kjer pa je 13. avgusta ob 1. uri 10 minut popoldne umrl.

— **Strokovni gasilski tečaj** priredi gasilska zveza v Ljubljani dne 9. in 10. septembra 1921. To bo prvi gasilski tečaj, katerega se bodo udeležili odposlanci vsega gasilstva v Sloveniji. Pozdravljamo ta korak gasilske zveze, katere se kljub svojim chupnim finančnim razmeram ne straši truda in žrtve, da vzbudi in okrepi eminentno važno gasilsko idejo. Želimo, da se zganejo tudi merodajne oblasti ter vsestransko podpirajo to preporebno človekoljubno organizacijo.

— **Nevikla v Belgradu.** V Belgradu je bila prejšnja noč ob 22. strahovita nevihta, ki je trajala nad polnurno uro in napravila mnogo materialne škode, posebno na telefonskem in brzojavnem omrežju.

— **Časopisje v Českoslovaški.** L. 1920 je izhajalo na Českoslovaškem: 1684 českoslovaških, 589 nemških, 96 mažarskih, 14 ruskih, 10 poljskih in 30 drugojezičnih časopisov, skupaj 2423 listov. Od teh je 193 dnevnikov in 632 tednikov, ostali izhajajo v različnih dobah.

— **Brezlična postaja v Varšavi.** Reuter poroča iz Newyorka, da se pogaja poljska vlada z »Radio-Corporation of America« za zidanje brezlične postaje v Varšavi. Lastnica bo poljska vlada, obrat pa 30 let skupen.

— **Povišanje plač na dunajskih gledališčih.** Gledališki nastavljenici na Dunaju so stavili nove zahteve. Igralci zahtevajo s 1. septembrom 100 odstotno doklado, delavci pa tedensko plačo 3800 do 4600 K, razen tega en prost dan v tednu in plačanje dohodninskega davka in penzijskega zavarovanja po delodajalcih.

— **Proti razbojnikom.** Pregarjanje muslimanskih odmetnikov Huseina Bečkovića in Jusufa Mahonića se uspešno nadaljuje. Pregarja jih en pehotni polk in nekoliko topništva. Dobrovoljci so zapustili pobunjena sela okoli Komorana, ki jih je zasedla redna vojska.

— **Poštni čekovni zavod v Ljubljani** naznanja cenj. občinstvu, da pred nekoliko dnevi v časopisih objavljena odredba ministrstva za pošto in brzojav z dne 17. t. m. br. 49.625, glasom katere odredbe se bodo morala od 1. septembra t. l. dalje izražati vrednost na poštinih nakaznicah v dinarjih, ne velja za poštino-čekovni promet, slednji se bodo tudi nadalje še vršili le v kronah, ter bodo poštni uradi v poštino-čekovnem prometu sprejemali vplačila in vršili izplačila tudi po 1. septembru t. l. v kronah, v katerih se bodo vodili tudi vsi računi, ki se nanašajo na čekovni promet.

— **Nesreča pri Sisku.** Gosp. Janko Gregorič, strojevodja namestnik, je dne 27. avg. ob 11. uri ponoči peljal lokomotivo preko mostu čez Odro pri Sisku, ter tam nesrečno padel v vodo in utonil. Truplo se prepelje v Ljubljano. Težko prizadeti rodbini gosp. Ivana Gregorića, rev. juž. žel. naše najiskrenejše sožalje, pokojniku pa blag spomin!

— **Požar na Cvetuše.** Dne 20. avgusta je izbruhnil požar na škodnju posestnici Antonije Žibert na Cvetuše št. 2, občina St. Lambert, kateri se je hitro širil in uničil škedenj s hlevom, pod, hišo, svinjak in kozolec. Zgorelo je tudi 65 mernikov omlatene pšenice, 20 mernikov ječmena in 120 mernikov drugega zrna; tudi gospodarsko orodje je zgorelo. Skupna škoda znaša 350.000 kron. Požar je uničil tudi hišo, hlev in pod Jakobu Kotarju na Cvetuše št. 3. Škoda ima Kotar 50.000 kron. Kaj je povzročilo požar, se še ni dognalo.

— **Nesrečen nož.** Janez Pengov se je dne 21. avgusta na Količevem v gostilni sporekel z Antonom Trebnom. Med prepričilo je Pengov potegnil nož in je z njim dvakrat sunil ter Trebna težko poškodoval. Pengova so zaprli.

— **8 skalo po glavi udaril je v Nemilih pri Selcih** v Razpoharjevi gostilni Anton Skalar 19 letnega kovaškega pomočnika Antona Pisovca iz Zg. Besnice in ga je težko ranil.

— **Iz zaporov ušla sta v Belgradu Aleksander Jovanović in Vladislav Lazarevič.**

Ljubljanske novice.

lj Umrla je zasebna uradnica gdca Štefanija Kozuh. Pogreb bo danes ob pol 6. uri zvečer iz Hranilnične ceste 11 na pokopališče pri sv. Križu. Naj počiva v miru!

lj Krajevni odbor SLS za dvorski okraj ima sestanek danes ob 8. uri zvečer v Konsumnem društvu, Kongresni trg 2.

lj Prosveta frančiškanske župnije (Pevski odsek) vabi vse svoje člane in članice odnosno Orle in Orlice, ki žele obli-

skovati glasbena predavanja in petje, da se snidejo danes (v torek) zvečer ob pol 8. uri v dvorani na porti frančiškanskega samostana.

lj Seja zveze služkinj bo danes 30. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Krekove prosvete.

lj Razstava planinskih in pokrajinskih slik. — »Slovensko Planinsko Društvo« otvori konec prihodnjega tedna razstavo planinskih in pokrajinskih slik v Jakopičevem paviljonu v Lattermanovem drevoredu. Razstavljena so dela znanega padlega amateura-fotografa Bogum. Brinška, dalje Josipa Kunaverja, slike in fotografije Valent. Hodnika iz Bohinja, M. Koželja iz Kamnika in ing. Domelca iz Rakeka. Otvorjena od 9—12 in od 3—6. ure popoldne. Vstopnina 2 din., za dijake in vojake 1 din. — »Slovensko Planinsko Društvo« hoče na ta način pokazati obiskovalcem velikega semnja prirodno lepoto in krasoto naših krajev in planin.

lj Zveza trgovskih in privatnih nastavljenecv ima jutri dne 30. t. m. svojo sejo ob pol 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Prosimo točne udeležbe. Odbor.

lj Vsem cenjenim društvom! »Ljublj. prost. gas. in reš. društvo« priredi dne 3. in 4. septembra t. l. cvetlični dan. Vsa cenj. društva se prosijo, da se z ozirom na cilj in delovanje društva vzdrže enakih prirediteljev. — »Ljublj. prost. gas. in reš. društvo«.

lj Prisega na ustavo pri deželnem sodišču v Ljubljani. Podpredsednik deželnega sodišča v Ljubljani g. dvorni svetnik Regally bo danes ob 8. uri zaprisegel sodnike deželnega in okrajnega sodišča, ob 9. uri pa drugo uradno osobje obeh navedenih sodišč.

lj Podpora. Kolo jugoslovanskih sester razdeli tekom prihodnjih dni najrevnejši siroti padlega vojaka podporo. — Tozadevne prošnje je poslati na tajništvo Mestni trg 24.

lj Nesreča na Tržaški cesti. Ko se je peljala delavka Ivanka Lampič iz Črnuč po Tržaški cesti domov s kolesom, jo je neznan voznik podrl na tla. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila levo roko.

lj Neprevidni kolezarji. Neki dijak je na Miklošičevi cesti podrl s kolesom g. Franca Vidaliča, ki se je pri padcu poškodoval na roki. — Neka kolezarica je podrla na tla vdovo Magdaleno Pettauerevo, ki je bila poškodovana na levi nogi.

lj Navaden izgovor. Po Sv. Petra cesti je nepravilno in naglo vozil Franca Vrečar. Malo je manjkalo, da ni zadel v drugi voz. Stražnik je Vrečaka ustavil in zahteval, naj pove, kako se piše. Vrečar, misleč, da ga stražnik ni poznal, je zaklical: »Janez Smuk«, kar ni bilo resnično. Pri okrajnem sodišču je bil obsojen na tri dni zapore.

Ljubljanski veliki semenj

Uljudna prošnja na gg. trgovce in obrtnike. Ker primanjkuje stanovanjskemu uradu ljubljanskega velesemnja še mnogo sob, oziroma postelj in pogrešamo v izkazu stanodajalcev marsikatero stranko, ki bi, akoravno ne lahko, pa vsaj pri nekoliko dobri volji oddala zasilno prenočišče, apeliramo v prvi vrsti na gg. trgovce in obrtnike, da priskotijo na pomoč. Prepričani smo in priznavamo, da se je velika večina zavezala vzeti pod streho svoje sorodnike in znance, ker pa ne bodo ti obiskovalci ostali v Ljubljani ves čas velesemnja, prosimo vljudo in nujno, da se naznani prenočišča, ki bodo prosta, stanovanjskemu uradu, pred prihodom, oziroma po odhodu sorodnikov ali znancev. Računati se mora z vsako posteljo, ki je prosta, četudi posamezne dni. Prijave sprejema centralni stanovanjski urad velesemnja, ki posluje v pisarni Tourist office (Dunajska cesta 18) od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Ljubljanski veliki vzorčni semenj od 3. do 12. septembra 1921. Motorni plugi na sejmišču. Poročali smo že, da bo na semnju zastopana v najboljši izbiri in v veliki meri industrija poljedelskih strojev. Vsakdo se zaveda odločilnega pomena poljedelstva za našo državo. Od stopnje, na kateri stoji kultura poljedelskih pridelkov od ekstenzivnega in intenzivnega obdelovanja polja, je odvisno blagostanje pretežnega dela našega naroda. Industrija poljedelskih strojev postavi na sejmišče koristne in zanimive stroje, od katerih bodo mnogi v pogonu. Tako se pojavita že na prvem semnju dva močorna pluga, ki bosta na prostem orala zemljo in kazala interesentom, kako prihraniti na trudu, času in denarju pri važnem poljedelskem delu. Motorna pluga sta nemškoavstrijskega in českoslovaškega izvora in bosta brezdvomno ena največjih atrakcij našega semnja.

Dostop na sejmišče. Ker se dovršujejo z vso naglico zadnja dela na paviljonih, je urad »Ljubljanskega vzorčnega semnja« prepovedal publiko dostop na sejmišče. Razstavitelji in drugi interesenti, ki bi posejali sejmišče, naj se zglašajo v uradu »Ljubljanskega vzorčnega semnja«, da dobe dovoljenje za vstop.

Telovadno orodje na semnju. Kolikor je doselej znano, bo razstavljeno na semnju telovadno orodje domačega, nemškoavstrijskega in českoslovaškega izvora. Domače telovadno orodje najmodernejših vrst razstavi tukajšnja tvrdka Bašin in drug. Tako bo mogoče v tem in v mnogih drugih produktih presoditi konkurenčno zmoglost naše mlade industrije z nemškoavstrijsko in českoslovaško.

Razstavjalce opozarja vodstvo semnja, naj takoj prično voziti predmete, ki so namenjeni za razstavo. Za varnost je vse preskrbljeno. Naj ne odlašajo na zadnji dan, ker bo sicer prevelik naval.

Interesente opozarjamo, da je prevzela tukajšnja zavarovalna družba »Croatia« vodstvo zavarovanja »Ljubljanskega velikega semnja« ter opozarjamo trdke, ki bodo razstavljale blago, na to, da sprejemajo ljubljanske zavarovalne družbe tudi zavarovanje transporta blaga. Blagohotne prijave naj se pošiljajo direktno zavarovalnici »Croatia«, Stari trg 11.

Letno gledališče »Park Tivoli«. Da se posetnikom »Ljubljanskega velikega semnja« kolikor mogoče preskrbi tudi razvedrilo, se je koncertnemu oddelku Aloma Company posrečilo angažirati prvovrstne umetnike, kateri bodo nastopali vsak večer v letnem gledališču.

Spored bo v prvi vrsti umetniškega značaja, za kar nam jamči angažirano osobje. Vrt bo urejen po vzorcu velikomestnih letnih gledališč. Otvoritvena predstava bo dne 1. septembra t. l. Natančnejši program bo razviden na lepakih.

Katoliški vestnik.

c Zborovanje odsekov katoliškega shoda na Brezjah. Dne 3. septembra ob 8. uri zboruje tiskovni odsek. Predsedstvo: Cvenkelj Ant., Referenti: dekan Koblar, župnik V. Oblak, urednik Zabret. Ob 14. uri organizacijski odsek. Predsedstvo: prof. Korbar. Referenti: katehet Gabrovšek, kaplan Tavčar. Ob 16. kongregacijski odsek. Predsedstvo: župnik Abačič. Referenti: svetnik Zabukovec, župnik Zorko in Cuk. Dne 4. septembra ob 8. uri šolski odsek. Predsedstvo: nadučitelj Silvester. Referenti: prof. Kotnik, svetnik Čerin, kmet. posestnik Burja. — Pripravljalni odbor.

c Stolna Vincencijeva konferenca ima sejo danes v torek dne 30. t. m. ob pol 7. uri zvečer v pisarni Poljanski nasip 10.

c Duhovne vaje za vč. gg. duhovnike pri oo. jezuitih v Ljubljani bodo od ponedeljka, dne 12. septembra, zvečer ob 6. uri, do petka, dne 16. septembra, zjutraj. Prisilavite naj se naslovljajo: Rektorat D. J., Ljubljana, sv. Jožef.

Orlovski vestnik.

Na Mali Smaren. 8. septembra, praznuje orlovski odsek v Trebnjem svojo desetletnico. Ta dan bo v Trebnjem orlovski tabor trebanjskega okrožja. Tabora se udeležijo tudi celotno novomeško okrožje ter drugi odseki ob dolenski železnici. Sodeluje godba iz St. Jerneja. Po prijavih soditi, bo prireditel v Trebnjem prav veličastna. Prihitite prijatelji Orlov ta dan v naš prijazen kraj v najobilnejšem številu, da vidite delo naših društev: posebno dobrodošle so nam narodne noše. Prijavite čimprej odseku v Trebnjem svojo udeležbo! Po železnici je dovoljena polovična vožnja; izkaznice za polovično vožnjo naročite pri odseku v Trebnjem. Izkaznica stane 4 K (1 dinar). — Bog živi!

Prosveta.

pr Kongres jugoslovanskih književnikov. Društvo hrvatskih književnikov priredi v sporazumu z ostalimi kulturnimi udruženji Jugoslavije meseca novembra kondres književnikov in umetnikov. Izvolili je poseben pododbor društva. Vsi književniki in umetniki se vabijo, da Društvu hrvatskih književnikov v Zagrebu javijo svoje želje in predloge za kongres.

pr Zagrebško gledališče prične danes z delovanjem in sicer je otvoritvena opera »Nikola Šubić Zrinski« z gostovanjem slovenskega tenorista Josipa Rijavca.

Turistika in sport.

Velika nogometna tekma med prvakom Bosne Sarajevskim amaterskim sportnim klubom in ljubljanskim Sparto se vrši v sredo, 31. avgusta na prostoru Ilirije ob 17 1/2 uri. Sarajevčani, kateri so pokazali v zadnjih dveh tekmah z Ilirijo lepo, premišljeno in fair igro, bodo sigurno tudi v tej tekmi po tridnevnem opoditku vsestransko zadovoljili publiko. Sparta, eno naših najbolj simpatičnih ljubljanskih moštev, katero je pokazalo v letošnji sezoni že v mnogih tekmah kar najlepšo igro, nastopi v sledeči sestavi: Skrbineš, Jeras, Bregar I., Der v sledeči sestavi: Skrbineš, Jeras, Bregar II., Der-Neka, Zargaj I. (k)

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 29. avgusta. Devize: Berlin 208—208.50, Italija 763—768, London 663 do 0, Newyork ček 0—180, Pariz 1390—0, Praga 213.25—213.75, Švica 3050—3065, Dunaj 1670—1680, Budimpešta 46—46.50. Valute: Dolarji 177.50—179, napoleondori 629—631, marke 206—210, leji 218—220, lire 758—0, českoslovaške krone 212 do 215.

Curih, 29. avgusta. Devize: Berlin 6.75, Newyork 590, London 21.74, Pariz 45.15, Milan 25.15, Praga 6.90, Budimpešta 1.475, Zagreb 3.25, Bukarešta 6.95, Dunaj 0.67.

g Zunanja trgovina Českoslovaške. — Českoslovaški statistični državni urad je izdal sledečo statistiko v letu 1920: Uvoz v celoti 39 milijonov q, izvoz 69 milj. q in 2.6 milj. drugega blaga v kosih. Na uvozu je udeležena Jugoslavija z 0.31 milj. q = 0.80%, na izvozu z 0.63 milj. q = 0.92%. Največ je uvozila Nemčija, 20.7 milj. q = 53.09%, Avstrija 8.38% in Amerika 5.34%. Izvozilo se je največ v Nemčijo, 30.8 milj. q = 44.47%, in Avstrijo, 23.9 milj. q = 34.67%.

g Hugo Stinnes je kupil največje založniško podjetje v Curihu. Njegov tek ni slab.

g Bolgarska. Ker je Bolgarija pretežno agrarna dežela in mora industrijske izdelke uvažati, si jo žele vse evropske industrijske države gospodarsko osvoiti. Pred vojno so tekmovale zlasti Avstrija, Nemčija in Angleška. Po vojni ima entanta prosto roko. Na prvo mesto je stopila Italija vsled dobrih zvez in nižje valute. V Sofiji so ustanovili svojo »Banque Commerciale Italienne et Bulgare« kot podružnico »Banque Com. Italienne«. Vrednost italijanskega uvoza znaša 441.726.000 levov, t. j. 30 odstotkov celotnega bolgarskega uvoza. Sedaj se trudi Anglija zavzeti zopet svoje prejšnje mesto in je odobrila 26 milj. funtov šterl. za kredite izvozniciarjem. V Sofiji je otvorila angl. trgovsko zbornico in imenovala trg. konzula. Francozi, ki pred vojno niso dosti uvažali, so sedaj v Parizu osnovali dve družbi za trgovino z Bolgarijo, »Syndicat France — Balkan« in »Syndicat Balcanique« s podružnicami v Sofiji. Nastala je tudi nova francosko-bolgarsko-belgijska družba. Lastne banke v Sofiji in drugih mestih so tudi ustanovili Amerikanci, ki pred vojno niso trgovali na Balkanu. Čehi so otvorili podružnično praške banke v Sofiji in ustanovili več trgovinskih družb; sklenili so tudi poveljen trgov. dogovor z Bolgarijo. Nemčija je sedaj na sedmem mestu s svojim uvozom, njen edini zastopnik je

zastopnik »lipskega semnja«. Belgija je ustanovila »Consortium Belge-Balkan« in »Etpansion belge dans le Balcan« s podružnicami v Sofiji.

Ljubljanska porota.

UMOR NA VELIKO NEDELJO.

Letošnje III. porotno zasedanje ljubljanske porote je otvoril dne 29. avgusta 1921 g. dvorni svetnik Regally, votanta sta bila višji dež. sodni svetnik Anton Mladič in dež. sodni svetnik Peter Keršič. Državno pravdnstvo je zastopal prvi dvorni pravdnik g. Dominico, Marjano Krekovo je zagovarjal ex offio g. dr. Wurzbach, Katarino Aleksejevičeva pa g. dr. Frlan.

O žalostnem dogodku, kateri je privedel Marjano Krekovo in njeno prijateljico Katarino Aleksejevičeva pred poroto, se je že precej pisalo. Državno pravdnstvo je obtožilo Krekovo in Aleksejevičeva, da sta letos me. l. »seca januarja napeljevali brata Aleksejevičeva, Franceta Aliča, k hudodelstvu umora s tem, da sta mu prigovarjali, da naj da trup za usmrtilcev posestn. Jakoba Kreka iz Ločnice. Res je preskrbel stvarno podobno soli, od katere je dala enkrat Marjano Krekova nekaj v juho, pa to ni učinkovalo. Ker Marjana ni mogla zastopiti moža, je naročila Francu Aliču, da naj njenega moža ustrelji, kar je ta tudi na Veliko nedeljo storil. Aleksejevičeva je k temu tudi pripomogla s tem, da je prenašala svojemu bratu Francetu Aliču pisma, s katerimi je Krekova naročila Aliču umoriti njenega moža. Alič je potem, ko je ustrelil Kreka, pobegnil in ga še niso dobili.

Marjana Krekova pripoznala svoj zločin.

Marjana Krekova je pri razpravi pripoznala svoj zločin. Na vprašanje g. dvornega svetnika Regallyja je povedala o razvoju dogodkov približno tole: »Vzela sem ga, ker so ata rekli, naj ga vzamem, da ne bom vedno služila. Ata so me silili, naj Kreka vzamem.« — Krekova je bila takrat, ko se je poročila 23. novembra 1920 z 52 letnim vdovcem Krekom, stara 20 let. — »Kako ste se razumeli z rajnim svojim možem?« — »Sprvega že, pozneje pa ne, ker nisem smela z nobenim spregovoriti — čez en mesec po poroki sva se prvič sprla. Z nobenim nisem smela izpregovoriti; mož je rekel, da me bo ustrelil, če bom s kom govorila. Zmeraj se je kregal z menoj.« — »Aleksejevičeva je bila moja prijateljica. Hotela sem moža zastopiti. Brat je (pokazala je na Aleksejevičeva) mi ga je dal. Ona mi je rekla, naj dam trup v jed. Res sem ga enkrat dala v juho. Učinkoval ni. Nič mu (možu) ni bilo, samo jezen je bil.« — »Ali ste še kdaj kaj strupa dobili?« — »Še! Ta (Aleksejevičeva) ga je dala. Iskat ga je šla k bratu na Dolensko. Rekla je, da je trup dober.« — »Zakaj ga niste možu dala?« — »Se nisem upala.« — »Toda nekaj drugega ste se upala.« — »je vidno ogorčen pripomnil g. dvorni svetnik Regally. — »Nato sem rekla Katri (Aleksejevičevi), naj bi Kreka njen brat ustrelil. Tri pisma sem ji pisala. Tudi svoji pastorki Katarini sem povedala, kaj da nameravam. Vedela je, da nameravam moža zastopiti. Pokazala sem ji trup. Rekla je: »Kakor češ, pa naredi!« 11 letna njena pastorka Milka je to tudi vedela, a je obljubila, da ne bo nobenemu povedala. — Francu Aliču sem obljubila 10.000 K če bo moža ustrelil.« — »Ali ste mu jih mislili dati?« — »Ne.« — »Zakaj ne?« — »Molk.« — »Kajne, saj ste vedela, da bi jih ne mogel iztrijati od Vas, ker bi prišel sem, če bi Vas terjali?« — »Da.« — »Nato je Krekova povedala, da so šli na Veliko nedeljo h gori ustajenju. Mož je šel naprej in gnil kobilo. Franc Alič ga je dobro skrit med potjo ustrelil. Kake pol ure je še Krek živel. Ona in Milka sta ostali pri njem, Katra je pa odšla na Ločnico klicat ljudi. Ob 7. uri je šla naznaniti orožnikom v Medvode, da je bil mož ustreljen.

Izpoved Katarine Aleksejevičeve.

Katarina Aleksejevič, sestra Franceta Aliča, je bila 2 leti prijateljica Krekove. Pripoznala je, da je veliko občevala s Krekovo. Pripoznala je tudi, da se je peljala k bratu na Dolensko, kjer je služil, po strup; toda ko ji je dal za Krekovo »strup«, je rekel: »Saj to je ta drobna sol, saj tako nič ne bo!« Krekova se je jezila in je rekla: »Vse skupaj nič ne pomaga; za to naj brat ustrelji Kreka.« Ko je prišel brat na Cvetno nedeljo domov, se je skrill doma za skrinjo. Nihče ni vedel, da je doma; Aleksejevičeva mu je nosila skrivaj jesti. V noči od velikega petka na veliko soboto je bil pri Krekovi, ki mu je dala še piruhe. Priznala je, da je pisala Krekova več pisem glede na nameravani umor. Ko je brata obvestila o vsebini pisma, kje da naj Kreka ustrelji, ji je ta odgovoril: »Že vse vem. Sva se vse dogovorila.« — Zanimala je, da bi bili Krekovo na umor šuntali in ni kakor je trdila, vedela, če bo brat Kreka ustrelil ali ne! Aleksejevičeva je sklepala, da sta se imela Krekova in njen brat rada.

Kje je bil ustreljen Krek.

Gospod dvorni svetnik Regally je na to čital spise, iz katerih je razvidno, da si je Alič tam, kjer je ustrelil Kreka, priredil prav po vojaško skrivališče. Ko je streljal, je bil dva metra od Kreka oddaljen. Krek sam je cenil vrednost svojega posestva na 450.000 kron. Z notarskim pismom je za slučaj svoje smrti postavil rajni Krek svojo ženo za glavno dedinjo.

Kaj je povedala 11 letna Krekova hči.

Enajstletna Milka Krek še ne zna pisati in brati. Pri sv. izpovedi tudi še ni bila. Pričala je: »Ata je mačeho rad imel, ona ga pa ni marala. Grdo se je držala.« — »Rada me imeja, so rekli ata,« — »nikar se od mene ne obračaj!« — Pisma je prenašala od mačeha Aleksejevičevi. »Nobenemu ne smeš pokazati pisma,« mi je rekla. Na Cvetno nedeljo je prišel Alič k nam. Vzeli je hotel očetovo puško iz skrinje, pa mu je sestro Katro nisva dali.« — »Ali ni nekaj dala očetu?« je vprašal g. dvorni svetnik Regally malo pričo. — »Gift« je dekle odgovorilo. — »Zakaj nisi tega povedala očetu?« — »Bala sem se. Rekla je: Če boš kaj povedala, bom še tebe zagiftala.«

Pričevanje Katarine Krekove.

Katarina Krekova je povedala, da e prišel rajni Krek na Veliko soboto okoli polnoči domov. »Zjutraj smo šli h gori vstajenju. Oče so šli naprej in so gnali kobilo. Mesec je svetil. Ko smo prišli po kolovoza »Na vrtece«, je počilo. Z leve strani je priletel strel. Na vsakem kraju kolovoza je tam medina. Joj! Joj! se je slišalo. Konj je skočil čez medino; oče so

se zgrudili na tla. Z njo (mislila je svojo mamo) sva rukali očeta, pa ni nič pomagalo. Ošla sem ljudi klicat. G. dvorni svetnik Regally priči: »Kdo je na Veliko nedeljo pri Vas doma navijal gramofon?« — Priča molči. G. dvorni svetnik Regally: »Katra! Katra! Le resnico. Kdo je navijal gramofon?« — Molč. — »Vi ste ga, Vi!« — »Ona, Marijana mi je rekla, pa sem ga res navijala.« — »Ali niste nič slutila, kaj Marijana namerava?« — »Ne. Njej sem vedno rekla, naj ima očeta rada.« Dvorni svetnik Regally priči: »Ona trdi, da ste Vi vedela, kaj namerava storiti z očetom.« — Katra Krekova se je na to obrnila proti oženi Marijani Krekovi in je zaklicala: »Pomisli, kaj si naredila z očetom, vzela si mi ga!« — Marijana Krekova je na to Krekovi hčeri hladnokrvno odgovorila: »Ti si mi pa pomagala. Če bi tebe ne bilo, bi ne bila nič storila.« Krekova je nato glasno zaklicala: »Sram je tako žensko, ki si mi očeta vzela.«

Ob 1. je g. dvorni svetnik Regally prekinil razpravo in naznanil, da se bo ob 4. nadaljevala.

Zakaj je Krekova Milka molčala.

Pri popoldanski razpravi je Andrej Bradaška povedal, da je dal stric, rajni Krek, brado zato proč, da bi ga žena rajši imela, dasi je njegova brada slovela po celi sorški ravani. Milka Krekova mu je pokazala pismo, v katerem je bilo napisano: »Kristusa so tudi umorili. Če boš, ne boš imela nobenega greha. Če mi tega ne storiš, te ne bom imela več za prijateljico.« — »Zakaj niste tega povedali stricu?« je vprašal g. dvorni svetnik priči. Milki tem obljubil, da ne bom o pismu nobenemu ničesar omenjal. Milka je povedala, da ji je mačeha rekla:

»Proč te bom spravila, ustrelila ali zagiftala, če ne boš molčala!« Bradaška je še povedal, da so Veliki ponedeljek igrali gramofon na domu rajnega Kreka. Priča Jože Dobnikar je povedal, da so imeli obdolženko Krekovo za otročjo, enmalo neumno in da je bila preveč na fante nagnjena. Dve pisni je pisala Kreku, preden jo je zasnil in potem, ko je ti pisni dobil, jo je Krek zasnil in poročil. Ljudem je pripovedovala: »Saj bo tako kmalu umrl.« — Janez Rudolf je povedal, da mu je rajni Krek pripovedoval: »Ona me je takole enmal zastrupila. Prosil sem jo mleka, pa mi ga ni hotela dati. Tudi po zdravniku ni hotela poslati.« Tožil je tudi, da mu je otroke pobušala, da odnašajo reči od hiše. Marijana Krekova: »Od hiše nisem nikdar kaj odnesla.« — G. dvor. svetnik Regally: »Slišite, zakaj pa niste dali možu mleka, ko vas je prosil za njega? Zakaj niste poslali po zdravnika?« — »Meni ni nič rekel za mleko. Nobenega nisem imela, da bi po zdravniku poslala.« — G. dvor. svetnik Regally priči Katarini Krekovi: »Katra, ali si kaj vedela, da so oče bruhal?« — »Malo je ven metal; rad bi bil imel zdravnika; čudno se je držal in v tla je gledal.« — »Zakaj nisi sama šla po zdravnika?« — Molč. — »Tudi čedna hči, da nisi sama šla po zdravnika!« je ogorčeno vzkliknil g. dvorni svetnik.

Senat je stavljal porotnikom štiri glavna vprašanja. Prvo in drugo glavno vprašanje tiče zastrupljenja, tretje in četrto glavno vprašanje pa krivde glede nagovarjanja Alica za umor.

V znamenju krvi.

Prvi drž. pravnik g. Dominico je opozarjal, da se bo vršila ta porota v znamenju krvi. Ta porota bo krvava. Šlo bo za sedem umorov in ubojev.

Tatvine ne kraljujejo več. Nato se je podrobno pečal z vsemi podrobnostmi, katere je ugotovila razprava in je zahteval, naj porotniki vse nanje stavljena vprašanja potrdijo.

Zagovornik Krekove dr. Wurzbach je poudarjal v svojem zagovoru, da Krekova ni imela hudobnega namena. Ravnala je pod pritiskom razmer in vsled slabe vzgoje se ni zavedala, kaj je storila. Prosil je, naj zalo porotniki nanje stavljena vprašanja zanikajo.

Zagovornik dr. Frlan je v daljšem govoru poudarjal, da ne zadene Aleksejevičeve nobena krivda in je zahteval, naj porotniki nanje stavljena vprašanja zanikajo.

Porotniki so vprašanja glede Krekove glasno potrdili, glede Aleksejevičeve pa zanikali. G. dvor. svetnik Regally je nato ob 11. ponoči razglasil sodbo, po kateri se Krekova obsodi na smrt, Aleksejevičeva pa oprosti. Ob razglasitvi sodbe je sestra obsojene Krekove v poroti dvorani glasno zajokala. Krekova, ki se je ves čas obravnave obnašala precej hladno, je prijavila ničnostno pritožbo. Ko so jo odvedli iz porotne dvorane, je na hodniku glasno plakala.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

priporoča:

Fran Levstik, Poezije so izšle v treh zvezkih v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Zbirko je uredil Cvetko Golar. Cena vsakemu zvezku K 12.—, lično vezano K 24.—.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Barometar v C	Nebo, vetrov	Ura hitrosti v min
27.8. 21 h	736.8	17.5	3.3	d. obl.	—
28.8. 7 h	739.3	14.1	1.4	obl.	—
28.8. 14 h	735	22	3.7	obl. s. v.	—
28.8. 21 h	734.7	15.5	1.8	jasno	—
29.8. 7 h	734.1	13.4	1.9	obl.	—
29.8. 14 h	731.4	24.5	2.6	d. obl. z.	—

Za dvakratno objavo v jednu se računa 16 kron.

BARVNI TRAKOVI, OGLJENI PAPIR.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3

ČRKOSLIKAR.

Bricej Franc, Selenburgova ul. 6.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.

KLEPARJI

Koro T., Poljanska cesta 8.

Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

IZDELAV. ČAJNEGA PECIVA.

T. Novotny, Opekarska cesta 26.

KNJIGARNE

Jugoslov. knjižarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Irančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomažaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA

za pisalne stroje.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3

PISALNI STROJI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PARNA PEKARJA

Jean Schreya nasl. Jakob Favčič, Gradišče štev. 5.

RAZMNOŽEV. APARATI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

ŠPEDIJSKA PODJETJA

Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

Ranzinger R., Cesta na južno železnico št. 7—9.

SOBNO SLIKARSTVO

Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15. Zuran Martin, Mestni trg 12.

TELOVADNE POTREBŠČINE.

Kunovar Ivan, Stari trg 10.

TOVARNA FURNIRJA,

žaga in trgovina z lesom, Podrečje, p. Domžale.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA.

Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino štev. 10. (Ceno in točno.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«, Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV.

Cihla Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHISTVA.

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem bridko izgubo našega prisrčno ljubljenega, nepozabnega sina, brata, gospoda

Janko Gregorič-a

strojevodja nam. pripravnik juž. žel.

ki je dne 27. avgusta ob 11. uri ponoči v Sisku v 22. letu nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega bo v torek dne 30. avgusta ob 5. uri popoldne z glavnega kolodvora na pokopališče k sv. Križu.

Vse, ki so ga poznali prosimo, da ga ohranijo v prijaznem spominu.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1921.

Ivan Gregorič, prog. mojster revid. j. ž. oče. — Marija Gregorič roj. Golf, mati. — Rudi, brat. — Milka, Földi, sestri.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Iščem za svojo novo ustanovljeno mehanično strugarno dobro izvežbana. Prednost imajo oženjeni, ki imajo že prakso v večjih podjetjih ter se pri strojih dobro razumejo. Ponudbe pod »Strugar« 3010 na upravnishvo tega lista.

IŠČEM VINIČARJA

oženjenega, srednje starosti, z dobrimi priporočili, za vinograd v Letovanici, blizu Siska. — Radko Kraker, trgovec, Sisek, Hrvatsko. 3004

KUHARICA srednjih let, ki bi znala nekoliko likati, se sprejme takoj ali pa v 14 dneh. Vprašati: FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 3024

RAZPISUJE SE

služba I. REDARJA

v občini trg Konjice. Samci (vpokojeni orožniki) imajo prednost. V prošnji je navesti zahtevek plače. Vlaganje prošnje do dne 15. septembra 1921. 3045

OBČINA TRG KONJICE.

Zupan: Franc Golobranc s. r.

! Zamenjam stanovanje !

1 soba s kuhinjo in shrambo. — Novi Vodmat 62.

Mebilirana mesečna soba

se išče za 2 osebi, če možno z električno razsvetljavo in posebnim vhomom. — Ponudbe na upravnishvo »Slovenec«.

Termalna kopelj (Kreuz-Thermalbad) popolnoma nova, pripravna za izlečenje reumatičnih bolezni, se prodaja za 6000 K. Kje, pove upravnishvo »SLOVENC«.

PALME

in druge dekorativne rastline nudim cenj. razstavljalcem »Ljubljanskega semnja« v svrhu dekoracije paviljonov in drugih objektov. ANTON FERANT, umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3.

NJIVA na prodaj, pripravna tudi za stavbo, blizu Domžal. Amerikanci, pozor! Ceno in več pove upravnishvo »SLOVENC«.

PRODAM 2 postelji, 2 nočni omari, 1 dvojno omaro, vse dobro ohranjeno, nanovo prepletkano. — Cena 2500 K. Naslov prodajalca pove upravnishvo »Slovenec« pod šte. 3019.

AUTOOMNIBUS za sedem oseb v najboljšem stanju, z novo pnevmatiko, se ceno odda. Ogleda se v garaži J. Gorec, Vegova ulica št. 8. 3036

Prodaja se salonska oprava s preprogo in zavese. — Naslov na upravnishvo »Slovenec« pod šte. 3014.

HIŠA v Zirovnici, v dobrem stanu, z gospodarskim poslopjem, vrtom za zelenjavo, sadnim vrtom in dve njivi, se prodaja. — Karol Neuman, klepar, Jesenice. 3003

ZA GRIZO ČRNO VINO.

Ponudim istega v sodih nad 100 litrov franko postaje Kočevje po 22 kron, dokler zaloga ni izčrpana. — Z odličnim spoštovanjem

A. Kajfež.

VEČ POHISTVA

se prodaja. Izve se v trafiki na Dolenjski cesti št. 12, Ljubljana. 3020

Gradbeni les

in sicer 400 m³ bukovega lesa na panju in 50 m³ javorjevih hlodov iz gozdnega okrožja Podsreda ter 400 m³ hrastovega lesa na panju iz gozd. okrožja Bizelsko prodaja oskrbnishvo grašine Podsreda, via Rajhenburg, na katero naj se blagovni poslati ponudbe do 15. septembra 1921.

2 KINO-APARATA :-:

katerih eden ima lastno električno luč, drugi pa elektr. obločnico in zraven spajajoči predmeti na prodaj. Pripravna za društva. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5.

80 VAGONOV

bukovih in hrastovih drv, ležečih na kupu 2 km od železniške postaje, se prodaja za 75.000 K. Plačilo event. na obroke. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 3026

PRODA se po ugodni ceni lepa

enonadstropna HIŠA

s hladnimi kletmi, priklad. zlasti za vinsko obrt, 5 min. od drž. kol., ob žel. progi na periferiji Ljubljane. K hiši spada lep VRT v obsegu okrog 30 arov. Naslov v upravnishvu pod šte. 3015.

Lepa steklena stena

s posebnimi vrati se prodaja. — Naslov v upravnishvu lista pod šte. 3002.

Suhe gobe, laneno seme

in druge deželne pridelke plača najbolje Sever & komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2985

Prodaja se POSESTVO

ki meri okoli 20 arov, na Spod. Stajerskem v 2 parcelah. Poslojpe je v dobrem stanu sidano. Cena po dogovoru. — Naslov pove upravnishvo »Slovenec« pod šte. 3013.

STROJI

za obdelovanje lesa, kovine in pločevine

Lasne inornice!

Središnja prodajalna za Jugoslavijo tvrdka

Karl Jetzbacher G. m. b. H.

Wien XVI., Hubergasse 3,

Chemnitz v Saskem

Heinrich Deutsch

Wien XIV., Preysinggasse 30.

Zagreb, Vlaška ulica 25.

Velike zaloge v Zagrebu.

Takojšnja dobava po povoljih tvorniskih cenah ocarinjeno iz Zagreba. — Pri nakupu se ne zgubi čas in ni nikakih transportnih težkoč.

Stroji za izdel. orodja:

Stroji za tokarenje kovin (Drehbänke) v vseh veličinah, Shaping- in skobeljni stroji, Kallsägen (pile za rezanje železa), brusilna korita (Schleiftröge) itd.

Stroji za lesno siroko:

Vrpeane pile, Abriecht-, Dikthenobel-stroji, skobeljni in glob. vrtnalni stroji, krožne pile za stolarje in drva, stroji za cepljenje drv, stroji za brušenje pil, skobeljniki za okroglo železo, polnojarmeniki, stroji za brušenje nožev itd.

Stroji za obdel. pločevine:

Sieken-stroji, stroji za okrogljenje, stroji za obrobljenje, kružne škarje, polužne škarje (Hebelscheren), stanice za prolukanje itd.

Orodja:

Amerikanski Syst. Cushman, Bohrflutter, zavojna rezala, vreteno za brušenje in poliranje, paralelni procjepi v vijkom, in vobče vsakovrstno orodje za vse industrijske svrhe. 2934

Insertirajte v Slovenec!

Dražba

7 toplokronih in 3 mrzlokronih žrebcev

se vrši dne 6. septembra 1921 ob 9. (deveti) uri na jahalnici drž. žrebčarne na Selu pri Ljubljani, ter dne 9. septembra ob 9. (deveti) uri v drž. žrebčarišču na Brdu pri Kranju, železniška postaja Kranj. 6 do 7 dvo- in enoletnih žrebičkov mrzlokrovne pasme.

Vodstvo državne žrebčarne.

ZAHVALA.

in prebriske izgube mojega nepozabnega edinega sina

Andi Uršiča

izrekam tem potom vsem sočustvojočim svojo prisrčno zahvalo. Posebno se zahvalim gg. profesorjem in sošolcem za spremstvo na njegovi zadnji poti, ter vsem darovalcem cvetja.

Ljubljana, 26. avgusta 1921.

Adela Uršič, žalujoča mati.

JUGOSLOVANSKA BANKA d. d.

MENJALNICA v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Velj. glavn. K 200.000.000. Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000.
Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše.
Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Oglas.

P 31/18/166

Pri okrajnem sodišču Brdo se bo vršila dne
24. septembra 1921 ob pol 10. uri soba 5,

zakupovanje na javni dražbi:

1. gostilne obstoječe iz veže, velike gostilniške sobe, kuhinje, jedilne shrambe, male gostilniške sobe, drvarnice, dimnice dveh sob za stanovanje v I. nadstropju, vrt za zelenjavo z utico in sopolaba hleva, dvorišča in vodnjaka z vsem gostilniškim inventarjem,

2. prodajalne obstoječe iz prodajalnice, skladišča, 3 lop, kozolca, podstrešja s sopolabo dvorišča, podstrešja in vodnjaka in prodajalniškega inventarja.

Zakupna doba 2. let počenši s 1.1. 1922.

Pogoje je vpogledati pri sodišču ob uradnih urah.

Okrajno sodišče na Brdu, oddelek I. dne 8. avgusta 1921.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa okrajnega sodišča z dne 9./8. 1921 Ne VIII. 165/21/1 se na predlog Oroslava Peček in Osvalda Dobeic, posestnikov iz Rožne doline 250 vrši dne 3. septembra t. l. ob 9 uri dopoludne v pisarni podpisanega notarja, Sodna ulica št. 11.

prostovoljna javna dražba

nepremičnin, vložek 735 k. o. Vič, ki obstoja iz parcele 403, hiša št. 250 v Rožni dolini in parcele 1330/9, vrta. Izklicna cena K 300.000.

Morebitnim zastavnim upnikom ostanejo vse njihove pravice brez ozira na visokost najvišje ponudbe slejkoprej pridržane.

Hiša je enonadstropna, zidana pred 11 leti, v dobrem stanju ter je na podstrešju iste možno vzidati še 2—3 sobe s kuhinjo. Zraven je vrt, katerega žitek lahko nastopi zdražitelj takoj.

Natančnejše podatke glede dražbenih pogojev se izve v pisarni podpisanega v uradnih urah.

Dr. Karl Schmidinger l. r.
notar kot sodni komisar.

Charles Princ

Manufaktura.

Zaloga: Turjaški trg 1.

Telefon št. 572.

Tvrdba zastopana v paviljonu H št. 267
na Ljubljanskem velesejmu.

**BETON-ŽELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE-
ELEKTARNE**

Ing. J. Laurencič & Co.

IZRABER VODNIH SIL

ZAGRE-MILNI-PEZOV-HIŠE-VILE-INDUSTRIJ-STRUBE-MOSTOVI

PRORAČUNI-MACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Eksportna hiša „LUNA“

MARIBOR, SLOMŠKOV TRG ŠTEV. 11.

Samoizstopstvo tovarne glasbi
LAZAR STERN, BLEISTADT, ČESKA.

Stalne skladišče akordeonov, učnih harmonik, vijolice, ceter, glasnik, kitar, kakor vseh vrst strun in godbenih delov.

Semenj v Livoldu. Vsak ponedeljek meseca septembra in meseca aprila je živinski semenj v Livoldu.

Prodaja se popolnoma nova, nerabljena **ekscenter - preša št. 3**

z maticami vred za ključavničarje. — Prodaja se tudi **motorno kolo** malo rabljeno

Naslov kupcev sprejema uprava »Slo-

venca« pod št. 3005.

Posestvo naprodaj. Zraven ceste, z lepim poslopjem, obokani hlevi in kleti, strehe z opeko krite, hiša za vsako trgovino in obrt sposobna. Približno 30 orajov zemljišča. Naprodaj po jako ugodni ceni. Polzvedbe: Dolga vas št. 17 pri Kočevju. 2980

Brinjevec

zajamčeno pristen, v sodkih in steklenicah nudi na debelo Parna veležganjarna Robert Diehl, Celje.

Specijalna izvršitev

jeklenih rolet.

Prva v Jugoslaviji.

Prevzame izvršitev vseh vrst jeklenih rolet za nove zgradbe, trgovske izlozbe in okna. Vsaka naročba se izvrši na lastnih strojih v roku 48 ur. Popravila naglo in ceno.

„CERBERUS“ patent ključavnice za jeklene rolete. Ako imate na svojih vratih in izlozbah to ključavnicu, spite lahko mirno in ste varni pred vsakim vlomom. Graditeljem, trgovcem in mojstrom znaten popust. Zahtevajte cenik z označbo mere.

Mirko Benič, Zagreb,
Opatovina broj 11.

SPEDIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd.
na RAKEKU

izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Automobili

Motocikli

Kolesa

pneumatika

in vsi deli in oprema

EN GROS —

— EN DETAIL

J. GOREC

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 14

Semenj: paviljon H, št. 250.

Velepodjetje s sedežem v Ljubljani išče

uradnika - knjigovodjo

ki je jugoslovanski državljan in je že služil v tej stroki. Prednost imajo oni, ki so zmožni srbohrvaščine. Ponudbe z zahtevo plače je vložiti pod šifro »Knjigovodja« poštati predal 98, Ljubljana. Prosi se, da se ponudbam ne priloži nobenih dokumentov, ker se bo iste zahtevalo po potrebi naknadno.

OTVORITVENO NAZNANILLO.

Slavn. p. t. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril pod

tvrdko

Oblačilna industrija A. Kunc

Ljubljana, Gosposka ulica št. 7

veliko konfekcijsko trgovino

z moškimi in deškimi oblačili, od priproste do najfinejše izvršitve.

Prodaja na debelo in drobno!

Ker imam v zalogi **izključno le lastne izdelke**, morem poslužiti z **izredno nizkimi cenami**. Za prvovrstni kroj in solidnost blaga pa jamči moje ime!

V zalogi imam lepe in dobre obleke iz volnenega blaga za moške od 900 K naprej. Obleke iz pristno angleškega blaga 2000 K. Priporočam najuljudnejše ogled kakovosti in cen mojega blaga!

Z velespoštovanjem

A. Kunc.

Lasni razstavni paviljon na Ljubljanskem velikem sejmu od 3. do 12. septembra 1921.

Telefon št. 1—67 (Ljubljana).

Brzjavlj: Papirnica Vevče.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani

I. C. centrala: Papirnica v Vevčah, pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja juž. žel.: Zalog.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/I

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, ŠIBENIK.

Ekspozitura: BLEĐ. - Interesna skupnost s: Sveopće Znanstveno banko d. d.

v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.